

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

11 грудня 2014 року № 50–51 (577–578)

СТВОРЕНО АБЧН

для боротьби з імперськими амбіціями Кремля

5 грудня 2014 року в Києві у MAIDAN PRESS CENTER відбулася прес-конференція на тему: «Створення Альянсу Балто-Чорноморських Націй (АБЧН)», під час якої оприлюднено Меморандум, завізований представниками України, Литви, Латвії, Білорусії та Грузії з розширеним колом підписантів. Ініціювали захід Конгрес Українських Націоналістів (КУН) та Білоруська Партія Свободи (БПС).

Політичні та громадські організації, що підписали цей документ, домовилися створити постійно діючий представницький консультативний орган з очільників організацій-підписантів Меморандуму, проводити регулярні міжпартійні консультації, наради з найважливіших питань регіональної безпеки в Європі та міждержавного співробітництва і залишити відчиненими двері Альянсу для політичних та громадських організацій скандинавських, балкан-

ських, кавказьких та інших народів щодо приєднання та вступу.

Засновники та учасники Альянсу звернулися до депутатів Верховної Ради України з пропозицією підтримати Меморандум та їх зусилля у векторі Балто-Чорноморського співробітництва.

Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь наголосив: «Протягом двадцяти минулих років після падіння СССР Росія робила все можливе і неможливе, щоб не допустити реалізації Балто-Чорноморського проекту. Невипадково і агресію проти України Путін почав з Криму. Звільнення з-під російського впливу «червоної лінії», як називають імперські політики Балто-Чорноморську вісь, для Росії страшний сон. Поряд із союзом самодостатніх у співпраці і взаємодії національних держав – імперія як антипод існувати не зможе. Тому нашим країнам Балто-Чорноморського регіону заради

власної безпеки, спокою і процвітання у світі треба нарешті проект нашого Альянсу якомога швидше розширювати і зміцнювати».

Учасники конференції переконані, що єдина можливість для національних держав, які відновили державність із розпадом СССР, зберегти сьогодні власну свободу є об'єднання зусиль для захисту від агресивної імперської Росії. Патріотичні сили країн Балто-Чорноморського регіону наголосили на необхідності динамічної співпраці у міжнародній політиці, геополітичних стратегіях, формуванні спільних збройних формувань, інноваційних технологіях в різних галузях культури, освіти, торгово-економічних відносин, створенні міжнародного механізму протидії російській інформаційній агресії.

Закінчення на 2-й стор.

ВЛАДА

ФАРИСЕЙСТВО У ВЕРХОВНІЙ РАДІ?

Сьогодні Верховна Рада спробує заборонити доступ до керівництва парламентськими комітетами тим нардепам, які 16 січня голосували за «диктаторські закони». Вчора проект постанови розглянув Регламентний комітет парламенту.

Як відомо, четвертого грудня Верховна Рада ухвалила постанову про обрання голів, їхніх перших заступників і просто заступників, секретарів і членів комітетів ВР восьмого скликання. Та начебто через недосвідченість Володимир Гройсман забув поставити на голосування поправку, яку подали декілька депутатів, про заборону займати керівні посади в парламенті депутатам, які голосували за «закони 16 січня». В результаті забудьковості спікера керівні посади в комітетах отримали з десяток экс-регіоналів. Як пише народний депутат Сергій Лещенко у Фейсбучі, зокрема, «на посади перших заступників голів внесені: Деркач – у бюджетний комітет, Кашуба – в економічний, Клімов – у банківський. Крім цього, керівні посади в комітетах отримали Бобов, Богуслав, Шипко, Кіссе, Гіршфельд, Бондар, Шкіря».

А дев'ятого грудня коаліціанти вирішили виправити ситуацію. Фракція Радикальної партії заблокувала парламентську трибуну з вимогою скасувати одіозну постанову в частині призначення на керівні пости экс-регіоналів з тавром голосування за закони 16 січня. Щоправда, диктаторським законом передував «акт колективної ганьби і зради» все тих же регіоналів, які написали донос на свій народ і направили його в сусідню країну, де, схоже, були приголомшені цинічною та демонстративною зневагою власної нації та держави горе-авторами («Нація і Держава» друкувала прізвища «стукачів»). За відсутності гідності та сумління плюгавенькі мізочки «стукачів» навіть не спонукали їх відкликати «лист» і вибачитися перед українським народом – такі жести не в холуйських правилах. Суспільство обурювалося, та від «незаплямованих» нардепів також реальних кроків не побачило. Хоча в кожній іншій країні перед авторами такого огидного наклепу двері до будь-яких владних структур назавжди зачинилися б. І якщо, як вважає дехто, «закони 16 січня» ухвалювалися під тиском диктатора, то донос, автори якого оббрехали український народ, звинувативши його в причетності до «геноцидних акцій» на Волині, підписували добровільно, через гнилизну душі та зоологічне україноненавистництво. Згодом, через безкарність, яка, як відомо, породжує ще страшніше зло, ті ж «стукачі» подалися голосувати за тиранію щодо нашого народу. Потім їм створили атмосферу максимального комфорту під час парламентських виборів, і вони спокійно пройшли до парламенту. Ну, а тепер хочуть мати реальну владу. І схоже, серйозних перешкод для своїх намірів не мають. Що далі? Все та ж кінецьсвітня ганьба?

Ольга ДМИТРЕНКО

ДРУЖЕ! ПІДТРИМАЙ НАШУ «НАЦІЮ І ДЕРЖАВУ»!

Завершується передплата періодичних видань на 2015 рік. Редакція тижневика «Нація і держава» – видання Конгресу Українських Націоналістів – гуртує навколо себе прихильників. Сподіваємося, що ми не розчарували їх, тож маємо надію, що й надалі вони залишаться нашими і читачами, і донесувачами. А їхні ряди примножать нові друзі видання.

Нагадаємо: останній день передплати – 20 грудня. Не забудьте навідатися до найближчого поштового відділення і передплатити «Націю і державу». Передплатити не лише для себе, а й для

рідних і друзів, для тих, хто через матеріальну скруту відмовляє собі в найнеобхіднішому.

Звертаємося насамперед до членства Конгресу, до тих подвижників національної ідеї, які понад двадцять років тому разом із незабутньою Славою Стецько творили політичну силу українських націоналістів. Сьогодні надзвичайно важливо, щоб саме вони мали вагомий вплив на політику держави та настрої суспільства. Разом ми зуміємо цього добитися – навіть без «інвестицій» заможних «спонсорів» – об'єднавшись навколо видання, яке

ніколи не впадало ні в ейфорію, ні в депресію, а послідовно несло людям правду про найвищу цінність – Свободу Нації і Держави. Бо немає вищого обов'язку та святішої справи, ніж служити Україні. На тому стоїмо!

Редакція тижневика «Нація і Держава»

50

Дорогі читачі! Триває передплата на газету «Нація і держава» на 2015 рік.

Інформація про газету міститься в Каталогі видань України на 2015 рік.

Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 9 грн. 46 коп., на 3 місяці – 28 грн 38 коп., на 6 місяців – 56 грн 76 коп., на рік – 113 грн 52 коп.

Передплатіть газету для себе, своїх рідних та друзів, зробіть внесок у розвиток української патріотичної преси.

ВКРАЇНИ ВІРНІ СИНИ

ДВА СОКОЛИ

Конференція ЛОО КУН. Володимир ВАСЮТА, Михайло ШПАК

Їх часто можна побачити поряд – бо друзі. Якщо відбувається щось у Самборі, достатньо одного дзвінка – і Володимир Васюта негайно їде туди зі своїм партійним ескортом. Коли щось відбувається у Старому Самборі, туди негайно мчить Михайло Шпак. Разом вшановують Стебельського – «Хріна», згадують події Української Головної Визвольної Ради у Сприні, схилиють голови у Саліні, Недільній чи ще деінде.

Практично в один рік будували монументи провідникові ОУН – Степанові Бандері. Відкривали у різний час, аби кожен зміг побувати на святі у побратима.

Вони і змагаються між собою неофіційно без зайвого галасу і бравади хто більше здобуде депутатських чи посадових крісел. Але це так – між іншим.

Вони радяться по телефону, при зустрічах, при будь-якій нагоді. Можуть по – дружньому здійснити один одного на кпини, але без глуму, з повагою. Вболівають за одне, але по-різному. Переживають, хвилюються. У чомусь сперечаються майже на шаблях, але неодмінно знаходять спільне, бо їх багато єднає.

Один – затятий бойко, інший – запеклий лемко. Але загалом – вони члени великої Родини – українці, націоналісти, ветерани Конгресу Українських Націоналістів.

З різницею у кілька днів відзначили свої 80-ліття. Мабуть, віддавна домовилися, щоб побувати один в одного на ювілеї, привітати, підняти дружню чарку за побратима.

Вітаємо і ми наших сивочолих соколів-друзів Володимира Васюту та Михайла Шпака – голів Самбірської та Старосамбірської організацій Конгресу Львівщини з поважними ювілеями і зичимо їм й надалі бути у націоналістичному строю, допомагати нам своїми радами-порадами. А найголовніше – триматися у доброму гуморі і здоров'ї, бадьорому дусі та невичерпній енергії.

Хай посилає їм Господь своє благословення на многії та благії літа!

Міцно обнімаємо і тиснемо їх мужні жилаві руки! З роси Вам і води, дорогі друзі!

Львівська ОО КУН

ВОЛЮ – НАРОДАМ, ВОЛЮ – ЛЮДИНІ

СТВОРЕНО АБЧН...

«Те, що відбувається зараз в Європі, – це політичний апокаліпсис. Потрібні рішучі та швидкі дії, потрібно об'єднати зусилля країн Балто-Чорноморського регіону. Створення такого Альянсу – це пробісик надії для Білорусі, що щось врешті зміниться після двох десятиліть існування колоніальної російської тиранії... Тільки разом ми можемо зупинити Москву!» – зазначив Голова Білоруської Партії Свободи Сергій Висоцький. Серед спікерів прес-конференції:

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Голова Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі Василь Костицький, доктор історичних наук Володимир Сергійчук, Голова Спільки Офіцерів України Євген Лупаков, Голова Молодіжного Націоналістичного Конгресу Сергій Кузан, Голова ВТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка Павло Мовчан, Голова НРУ Василь Куйбіда, Голова УРП Сергій Джердж, громадсько-політичний діяч Тамара Шавладзе, Голова Ради Громадських Ініціатив Вадим Кодачигов та інші.

Зазначимо, що до підписантів Меморандуму АБЧН приєдналися представники

ГО ще двох країн: опозиціонер Айдоc Садиков (Казахстан), представник Національно-демократичної партії Азейбарджану Іслам Ісмаїлов та директор центру журналістських досліджень ГУАМ «Шовковий шлях» Ельхан Нурієв (Азербайджан).

Долучилися до обговорення в форматі skype-конференції Голова політичного об'єднання «Європейські демократи Грузії» Паата Давітая, Голова «Литовського Національного Союзу» – Юліус Панка, від «Спільки білорусів Німеччини» – Галина Артеменко.

Довідка: утворення об'єднання було задекларовано 21 листопада 2014 року на міжнародній науково-практичній конференції «Балто-Чорноморський регіон: суспільно-політичні актуалії» в Українському Домі, яка була приурочена до відзначення Дня Свободи і Гідності та 71-ої річниці Антибільшовицького Блоку Народів (АБН).

Прес-служба КУН

ФРОНТОВІ ХРОНІКИ

80-а АЕРОМОБІЛЬНА: ВИЙШЛИ ЖИВИМИ

З 32-го блокпосту з-під Смілого привезли тіла загиблих. Це вперше сепаратисти дозволили хлопцям з Нацгвардії вивести своїх. Шукали загиблих на мінному полі. Скільки тіл вивезли – точно не знають, тільки чотири цілих – це три «айдарівці», котрі минулої неділі проривалися до 32-го блокпосту, та один з командирів самих нацгвардійців, який загинув два тижні тому. Решта – це рештки тіл

– п'ять або шість. На те, щоб вивести убитих із заблокованого блокпосту, сепаратисти дали годину часу, і як гарантію того, що хлопці, відвізши тіла, повернуться, – взяли в заручники двох нацгвардійців. Усьому ж 32 блокпосту висунули ультиматум: вийти зеленим коридором до 12:00 ночі з цієї території. Інакше поїдуть на блокпост танками. Загалом нацгвардійці і десантники 80-ї аеромобільної

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА НА ХРЕЩАТИКУ

6 грудня наша держава традиційно відзначає з 1991 року День Збройних сил України.

Цього року громадяни нашої країни відзначають свято війна по-особливому: під час війни з імперською Росією, що надало святкуванню особливого емоційного забарвлення. В столиці вшанування героїв війни відбувалось на Хрещатику, біля мерії. Саме тут, на головній вулиці столиці, зібралися воїни 12 батальйону територіальної оборони Києва, які напередодні повернулися з фронту на планову ротацію. Їх зустрічали квітами чис-

ленні громади киян, які зібралися зранку на Хрещатику. Перед воїнами та громадою виступив з патріотичною промовою голова Київської Ради та держадміністрації Віталій Кличко. Під шквал аплодисментів присутніх та вигуки: «Слава героям!» і «Дякуємо!» Кличко вручив керівникам і простим бійцям підрозділу на відзнаку їх бойового героїзму Грамоти Київської Ради. Святкування продовжилось на Майдані Незалежності, де бійці разом з

усіма присутніми вшанували пам'ять тих, хто не повернувся з поля бою, запаленням свічок...

Вічна слава нашим Героям!

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Наші корпункти

Вінниця
Дніпродзержинськ
Дніпропетровськ
Донецьк
Запоріжжя
Івано-Франківськ
Кіровоград
Київська обл.

Березовський В'ячеслав
Чередниченко Олександр
Фурман Анатолій
Олійник Марія
Тимчина Василь
Салига Роман
Тріщенко Віктор
Сахацький Олександр

(067) 258-55-71
(098) 242-54-87
(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
(062) 337-23-48
(0612) 67-31-82
(0342) 3-11-35
(0522) 36-95-25
(04597) 4-92-93

Київ
Кривий Ріг
Луцьк
Львів
Миколаїв
Одеса
Полтава
Рівне
Севастополь
Сімферополь

Шепетюк Юрій
Мельник Олександр
Хомич Іван
Динилиха Ігор
Салтиченко Михайло
Парфенюк Василь
Паламарчук Дмитро
Бідюк Юрій
Проценко Володимир
Овчарук Василь

(044) 278-63-89, 279-68-34
(096) 298-19-56
8-095-92-66-154
(0322) 38-67-63
(067) 942-64-71
(067) 294-85-84
(050) 171-63-49
(050) 435-34-34
(0692) 48-79-46
(0652) 54-64-07

Суми
Тернопіль
Ужгород
Харків
Херсон
Хмельницький
Черкаси
Чернівці
Чернігів

Друзь Віктор
Ткач Володимир
Сачко Олександр
Дяків Богдан
Реуцький Іван
Бенюк Ніна
Савченко Максим
Лютик Віктор
Рябенко Валерій

(096) 485-67-37
(098) 711-05-50
(099) 053-48-69
(057) 716-02-18
(097) 285-32-96
(8096) 362-72-23
(067) 647-35-24
(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
(04622) 4-38-81

ЯКБИ Ж ТО НАМ ЩЕ Й ВЛАДУ – ПІД СТАТЬ ГЕРОЯМ

Марія ОЛІЙНИК

Прес-служба Донецької обласної державної адміністрації за результатом робочої поїздки голови ДонОДА Олександра Кіхтенка до Маріуполя розіслала інформацію, зокрема, щодо звільнення покинутих ДонОДА територій. По-перше, чомусь уперто, мовою «ДНР», чи то російською всупереч Конституції України, а не українською чи двома мовами. По-друге, тупо називає голову ДонОДА на російський манер губернатором. Ось один із заголовків: «Варіантів військового вирішення конфлікту на Донбасі не існує». А далі текст в перекладі українською:

«Про це губернатор Олександр Кіхтенко заявив сьогодні на прес-конференції в Маріуполі.

Глава регіону впевнений, що незабаром люди на окупованих територіях переконуються, що в Україні рівень життя набагато вищий, ніж у так званій ДНР.

Він підкреслив, що Росія не буде субсидювати окупований Донбас і, зокрема, вугільну промисловість, звернувши увагу журналістів на те, що Російська Федерація не в змозі утримувати навіть свої шахти, тож закриває їх.

Говорячи про перспективи припинення військового конфлікту, Олександр Кіхтенко зазначив, що силовий варіант безперспективний.

– Варіанту військового вирішення конфлікту на Донбасі не існує. Потрібні тільки дипломатичні механізми, – сказав губернатор.

Він зазначив, що наступ українських військ на окуповані території «розв'яже руки» Володимиру Путіну, який використовує це для відкритого військового вторгнення.» Кінець опусу.

Перше питання до генерала армії України, який з 10 жовтня 2014 року призначений головою Донецької ОДА і повноваження якого поширюється тільки на осколок розміром 1/3 чи 1/2 Донецької області. Про який конфлікт на Донбасі він говорить? Між ким і ким цей конфлікт існує? В чому суть цього конфлікту? Хто батько цього конфлікту, якщо він є? Чи є конфлікт в м. Краматорську, де сидить Кіхтенко, чи лише в Донецьку? Чи існував цей конфлікт в Краматорську з 12 квітня до 5 липня, коли місто захопили декілька бандитів під керівництвом Стрілкової-Гірка? І якщо існував, то як і коли він щез? За два місяці на посаді міг би вже розібратись. Щоправда, про якийсь конфлікт розказують нам також сомніща київських політологів-теоретиків, які в Донбасі ніколи не були, але вважають, що досконало знають тутешню ситуацію. І що ми всі ці 23 роки нічого не робили, тільки конфліктували.

Бо не маючи відповідей на ці питання, не проаналізувавши ситуацію в покинутій Донецькою ОДА та всіма держструктурами частині Донеччини, як можна братися за її вирішення? Як «вирішували» двоє «папердників» Олександра Кіхтенка неіснуючий конфлікт, бачимо наразі результати: на їхній совісті десятки тисяч убитих військових, десятки убитих мирних мешканців, в декілька разів більше покалічених, зруйнована інфраструктура, півмільйона біженців, ліквідована середня і вища освіта, знищений бізнес, повна фінансова й адміністративна блокада тих, хто залишився.

З призначенням генерала Кіхтенка на посаду були сподівання, що нарешті буде проаналізовано ситуацію на Донеччині. Названі будуть посадовці-антиукраїнці, зрадники України з Партії Регіонів, які ініціювали проведення незаконного референдуму на сесіях Донецької міської ради першого березня та Донецької обласної ради третього березня, і, незважаючи на скасований судом рішення за поданням прокуратури області, провели ці незаконні референдуми! «Враховуючи думку людей, виражену

на мітингах, ... обласна рада вирішила підтримати народні ініціативи, висловлені на мітингах про проведення референдуму на території Донецької області», – сказав депутат Донецької обласної ради Олександр Кравцов, передає «Острів». Кравцов тоді ще й був заступником голови облради! Він почув і врахував думку тільки тих декількох сотень радикальних проросійських горлопанів, на чолі з самопроголошеним губернатором Донецької області Павлом Губаревим – керівником так званого ніде не зареєстрованого «Народного ополчення Донбасса», які горланили «Донбас-Росія», «Путін», «Беркут», «Донбас-Крим-Росія», «Фашисти», «Янукович-наш президент», розмахуючи державними прапорами Російської Федерації, спалюючи державні прапори України, в ультимативній формі вимагали підтримати рішення Харківського з'їзду 22 лютого 2014 року і визнати єдиним легітимним президентом України Віктора Януковича, звертались до верховного головнокомандувача військ РФ Володимира Путіна з проханням підтримати народ Донбасу і ввести в Донецьку область миротворчі війська російської армії.

Замість негайно вжити заходи щодо заколотників та притягнення їх до кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством та забезпечити територіальну цілісність України, захист Української держави, депутати підтримали їх, а не проукраїнські організації.

Саме така діяльність депутатів від ПР Донецьких міської і обласної рад дали початок того «конфлікту», якого не було і про який, як попка, продовжує торочити вже така поважна здавалося б особа, як генерал Кіхтенко, і навіть той стан що маємо сьогодні, не збирається зробити спробу проаналізувати, щоб надати Президенту України свої конкретні пропозиції щодо вирішення «конфлікту», а не його консервації. З чітких слів продовжує співати генерал, не важко здогадатися. Адже теперішній перший заступник Кіхтенка – регіонал Олександр Кравцов, тоді, в березні, навіть комісію для формування питань на референдум, з, як він висловився, «активістами» ніде не зареєстрованих малочисельних антиукраїнських, ворожих, проросійських радикальних організацій таких, як так зване «Народное ополчение Донбасса», «Донецька республіка» сформував та очолював її. То ж сподіватися, що будуть названі мотиви дій цих депутатів-зрадників з ПР на першому етапі розвитку подій на Донеччині даремно. Сьогоднішній сценарій не був невідворотним. Більше того, він був малоімовірним. Починаючи з лютого 2014 року, було зроблено декілька кардинальних помилок і злочинів проти України, які довели до сьогоднішньої війни, яку Президент України вперто називає АТО. В цьому вина і нових владних структур. У Донецьку область новою київською владою були призначені керівники, нездатні згуртувати її населення і втримати ситуацію. В першу чергу це стосується призначених 3-5 березня – головою ОДА Сергія Тарути, начальником обласного управління міліції Костянтина Пожидаєва та начальником обласного управління СБУ Валерія Іванова.

Саме вже при їх потураних 6 квітня 2014 р. було втретє захоплено сепаратистами приміщення Донецької облради, де сидять терористи й досі, та обласного управління СБУ в Донецькій області, де вони захопили зброю. Це – одна з поворотних точок в розвитку подій в Донбасі. В приміщення СБУ 7 квітня о 3.30 години увійшов беззбройний натовп, а звідти вийшли озброєні бойовики, які безперешкодно, на очах міліції, занесли в приміщення Донецької облради зброю, коктейлі Молотова, завозили грузовими шини, мішки з піском, а з ОДА виносили оргтехніку. Коли я звернулась до одного з міліціонерів, які сиділи в десяти автобусах під ОДА і преспокійно все це спостерігали,

щоб вони затримали мародерів, мені відповіли: «Женщина, ідіте своєю дорогою. Не вмешивайтесь. У нас всьо под контролем». Паралельно те ж саме відбувалося і в Луганську, і з тієї ж причини – неадекватних управлінських рішень центральних органів влади. А в Харкові було припинено. Протистояння в Донбасі з цього часу переросло у збройний конфлікт.

Від спроби зачистки незаконно захопленого приміщення облради декількома десятками неадекватних маргіналів в ніч з 6-го на 7-ме квітня врятував «господар» Донеччини Ренат Ахметов та народний депутат України Микола Левченко, не дозволивши спецназу здійснити зачистку приміщення облради, заявивши, що вони підтримують всі вимоги мітингарів і з ними треба вести переговори. У місті-мільйоннику від 30 до 100 «народних» депутатів – абсолютно ненормальних осіб – сьомого квітня проголосили Донецьку народну республіку і призначили проведення референдуму на 11 травня про «долю Донбасу». З тих пір «господарі» помінялись декілька разів: Губарев-Бородай і т.д. А переговори ведуть вже з іншими мешканцями в приміщенні Донецької облради й досі, вирішуючи якийсь «конфлікт».

Ці ахметовські сепаратисти-бойовики комфортно пробули в керівництві «ДНР» в приміщенні облради до 5 липня, мирно співіснуючи з усіма органами влади, захоплюючи приміщення ТБ, адмінбудівель, військових частин, оголосивши справжнє повновладдя на проукраїнських активістів, підприємців, інші від МП конфесії тощо. А Тарута і Лук'яненко пояснювали, що ці мародери, кати і вбивці не тільки не заважають їм працювати, а навіть допомагають.

«Не треба було пускати 5 липня Стрелкова зі Слов'янська в Донецьк з тисячею бойовиць та танками», – сказав нещодавно в інтерв'ю Донецький міський голова Олександр Лук'яненко. Вони тут разом з Ахметовим, Богачовим, Кравцовим затіяли кумедію з проплаченими Ахметовим референдумами, про що заявив Павло Губарев, а також Пургініми, Пушилініми, Захарченками для виторговування децентралізації у Києва. І це був їхній спільний план. План «еліти» з ПР Донбасу. А Київ за домовленістю (це моє глибоке переконання) з Путіним-Стрілковим перегнав до Донецька неахметовського Стрелкова (Гірка), який 11 липня заявив Лук'яненку ультиматум: замість забезпечувати життєдіяльність Донецька, забезпечувати військові потреби ДНР, погрожуючи у випадку невиконання його вимог розправою. За таких умов Олександр Лук'яненко з Ахметовим і рештою гоп-компанією втекли до Києва. Це вже був не їхній сценарій.

З 5 липня це була друга фаза розвитку подій, на яку вже ПР не мала впливу і мусила втікати. Розбіглись, як руді миші, депутати від ПР Донецької міської та обласної рад, крім тих, що пішли на службу в «ДНР» як Ігор Мартинов, Андрій Удовенко, Тетяна Мармазова та інші. Декілька депутатів обласної ради пішли в добровільні батальйони і борються з терористами.

Третя фаза «конфлікту» була, коли працівників ГРУ РФ, громадян РФ Стрелкова (Гірка) і Бородаєва, які керували «ДНРом», Путін змушений був відкликати і поставити свого донбасівця Олександра Захарченка. Легімітизували його з допомогою «виборів» другого листопада разом з «виборами» Народного Совета «ДНР» – терористичної організації.

Тобто третій етап «конфлікту» розпочинається під керівництвом тих же проахметівських керівників, з яких все розпочиналося 6-7 квітня: керівника громадської організації «Оплот» Захарченка; керівника батальйону «Восток» з каральними підрозділами осетин та чеченців Олександра Ходаловського – у минулому командира спецпідрозділу «Альфа» СБУ по Донецькій області. Тепер міністра національної (!) безпеки «ДНР».

Вони створювали цю «ДНР» разом з депутатами від ПР під цілі Ахметова. Їм завадив Стрелков. Зараз все налагоджується. Тільки забагато руйнувань, крові, смертей і злочинів на їхній руках. А ті всі слова про російський язык, децентралізацію-федералізацію, угнетеніє русскіх, – це словесна полова для лохів, для бидла, для політологів, які щиро вважають, що тут, на Донеччині, «угнетали русскіх».

Щоправда, всередині терористичної організації «ДНР» вже більше трьох місяців спостерігається розкол. Цей розкол проявляється в постійних перестрілках на вулицях Донецька між представниками різних бандугруповань, які оголосили себе «владою» в обласному центрі, та вбивстві мирних громадян. Вони арештовують одні одних.

Тому методи, якими пропонує вирішити «конфлікт» генерал Кіхтенко: «Є інші методи ведення війни: інформаційні; психологічні; спеціальні» – просто сміхотворні.

Отакої. Так у нас конфлікт, АТО чи війна? А якщо війна, як твердить Кіхтенко, то кого з ким? Відповіді від цих невігласів-крутиїв не дочекаємось. І будуть продовжувати литися «бредні» сивої кобили, тепер уже не від папердників, а від, здавалося б, адекватного чоловіка Кіхтенка.

А далі ще краще: «Саме основне, щоб ми донесли до свідомості людей, які перебувають на окупованих територіях, правду. Що тут немає ніяких правосеков...». Як збирається Кіхтенко до нас в «ДНР» доносити правду, якщо у нас вже 9-ий місяць відключені всі українські телеканали, нема українських ЗМІ, не працює пошта, не приходять жодні передплатені українські газети? Таке ж питання і до Порошенка з Яценюком.

Отже, сподіватися немає на кого знову. Немає розуміння, що влада має заявити свій ультиматум керівникам терористичної організації, що тільки силовим способом, а не дипломатичним, інформаційним, психологічним чи ще якимось можна ліквідувати ці кримінально-терористичні угруповання, які грабували і продовжують це робити, звільнивши від них територію і взятих у заручники громадян України. Ні глава європейської держави Порошенко, ні його представник в Донецькій області Кіхтенко не можуть домовлятися з терористами, які насправді є тільки інструментом у великій геополітичній грі Росії.

Терористи мають знати, що вони будуть ліквідовані у відповідності з українськими законами і міжнародними нормами права, якщо відмовляться скласти зброю і продовжать вбивати, грабувати, морити людей голодом і холодом, порушувати територіальну цілісність України.

А тим часом ми читаємо, що в Україні убито 5 тисяч російських найманців, а ще 6 тисяч військових досі перебувають тут.

Закінчення на 4-й стор.

Проросійські мітинги в Донецьку, березень 2014 р.

pauluskp.com :: pauluskp.livejournal.com

ФЕСТИВАЛЬ НА ЛІНІЇ ВОГНЮ

«ОБРУЧКА КАТЕРИНИ» У ПРИКОЛЬНОМУ

Ввечері, шостого грудня учасники Всеукраїнського фестивалю християнської поезії «Обручка Катерини» виступили перед військовими 92-ї бригади. Це у селі Прикольному на кордоні з Росією. Із частиною, якою командує майор Олег Громадських, наша Свято-Дмитрівська церква, харківські поети і музиканти подружились ще з весни. Тому звісно, коли хлопці побачили Олену Рибку – її роль, крім вести концерт, була визначена: не читати віршів, а танцювати. Бо цього разу були бійці, яких весною

не відпустили з караулу. Навесні поети і музиканти виступали в солдатському наметі і після дощу вчили з Ксенею Підопригорою і Оленкою Рибкою старовинні шляхетні українські танки.

А зараз ми були в клубі. І в нас, крім військових, глядачами були місцеві мешканці. Їм нас іще довелося трохи почекаати. Бо дорога до Прикольного була як скло. Посеред темно-сірого порожнього степу. І наше авто, яким кермував Ігор Хміль, і в ньому їхали ще ми з Ромою Романюком і гуртом «Боря і тромбон», плавно, під пісеньку Гриця з рефреном

«Боже, бережи», зісковзнуло в кювет. Але це було так фігурно і елегантно, що ми не встигли навіть злякатися. Пісенька з рефреном «Боже, бережи» скінчилась, коли авто м'яко приземлилося на всі чотири колеса. І прекрасним поетам, які їхали в бусі за нами, не довелося нас навіть і поштовхати. А всі вони справді прекрасні – Іван Андрусак, Катріна Хаддат (Розкладай) – з Києва, Маріанна Кіяновська і Світлана Одинець зі Львова, Олена Руда і Тетяна Кальченко – з Харкова. Вони читали поезії в Прикольному клубі натхненно, хоч було так холодно, що, здається, Катріна аж вибачалась, бо так змерзли руки, що не змогла перегорнути сторінку. А Таня Кальченко посеред вірша розплакалася, бо він був про смерті на війні...

Глядачі теж – і діти, і мами, і бабусі, хоч і ковдрами вкрилися – але змерзли всі страшенно. Музиканти старались усіх зігріти, так, що у Борі лопнула струна і тої ж хвилини згасло світло. Довелося Романові їм ліхтариком підсвічувати. Іван Андрусак з малечю в поетичну чупакабру погрався. Хлопцям, помітила, сподобалось із Світланою Одинець зі Львова спілкуватись. А Маріанну декотрі бійці слухали, затамувавши подих. І в очах світилася романтика. Під кінець, коли дійшла черга читати Олені Рибці, вона вирішила замінити їх танцями. До Олени приєдналась і Катріна. Всі були задоволені і щасливі. Натанцювались, насолодились читанням і слуханням високої поезії, поспілкувались, а потім ще нас нагодували тушкованою картопелькою і запашним чаєм. Маріанна все хотіла дізнатись в майора Олега секрет заварювання. Виявилось, що це бійці наші трав цілющих ще влітку назбирали і посушили. П'ють тепер і не простуджуються. А взагалі, як на мене, не те що служити – просто жити у Прикольному – це вже подвиг. І здається, це почуття великої вдячності цим людям через край переповняло наших поетів. Не знаю, чи до сьогодні їхні враження і почуття хоч трішечки вщухли.

Ольга РІЗНИЧЕНКО
Фото автора

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА

УКРАЇНА ТАКИ БУДЕ В НАТО!

Ольга ДМИТРЕНКО

Хочеться, аби це сталося не за п'ять років, як прогнозують деякі вітчизняні аналітики, а скоріше. Навіщо і підстави для цього є. Позаблокового статусу в скорому часі Україна таки позбудеться. Чим далі, тим більше українців підтримують вступ нашої держави до Північноатлантичного Альянсу. Нині – це вже відсотків 53.

Крім цього, обнадійливі новини стосовно кадрових призначень. Співпрацю з НАТО доручають справжнім професіоналам – досвідченим і знаним у світі.

Так колишній прем'єр-міністр України, перший Голова Служби безпеки незалежної України Євген Марчук координуватиме співпрацю з НАТО та ЄС у питаннях безпеки. Про це вчора на брифінгу повідомив голова СБУ Валентин Наливайченко. «В Україні починає роботу міжнародний безпековий секретаріат з цивільного співробітництва Україна – НАТО та Україна – ЄС. Очолить його та координуватиме всю роботу Євген Марчук», – сказав Наливайченко. За його словами, завданням організації буде відновлення співпраці з міжнародними інституціями щодо реформування сектору безпеки та цивільного контролю за діяльністю спецслужб та інших безпечових структур в Україні.

Отже, виходимо врешті на дорогу, яка веде в НАТО? Сильні світу цього також начебто не проти. Так, посол США в Україні Джеффри Пайетт заявив, що Вашингтон підтримує прагнення України в НАТО, але спочатку – реформи. До останніх в нашого керівництва є добра воля. Та коли б то ще – послідовність і рвуність у боротьбі проти корупції, непохитність і системність у досягненні цілей...

Питання членства України в НАТО має вирішуватися не де-небудь в Європі, США і тим більше не в Росії, воно є прерогативою українського народу, водночас спершу Україна повинна провести реформи, щоб бути готовою до інтеграції в Альянс.

На цьому наголосив під час виступу в Атлантичній раді у Вашингтоні посол США в Україні Джеффри Пайетт, передає власний кореспондент Укрінформу.

«Щодо питання (розширення – ред.) НАТО, політика Сполучених Штатів є дуже чіткою – двері залишаються відчиненими. Що ж стосується членства України, це питання вирішується не в Вашингтоні, Берліні, Брюсселі і, звичайно ж, не в Москві. Це – питання самостійного вибору українського народу», – підкреслив дипломат.

Водночас, зазначив він, сьогодні Україна далеко від готовності приєднатися до Північноатлантичного альянсу, і це «дуже добре розуміють в українсько-

му уряді». За його словами, якщо народ України одного чудового дня захоче зробити суверенний вибір добитися в майбутньому членства в Організації Північноатлантичного договору, він має робити це на основі реформ.

Під час свого виступу американський представник неодноразово наголосив, що Сполучені Штати вважають реалізацію антикорупційних реформ пріоритетним напрямком зусиль нового українського уряду. «Немає потреби тут доводити, який феноменальний рівень мала корупція в Україні, – підкреслив він. – Багато в чому вона стала джерелом виникнення Майдану». А що? Недаремно наш Президент вирушив до Сінгапуру. Там уміють боротися проти корупції. Сподіваємось, що й з нами досвідом поділяться.

Пайетт зауважив, що Сполучені Штати продовжать зосереджувати свою увагу на проведенні реформ в Україні, спрямованих на викорінення корупційної практики попередньої влади. І якщо ми спільними зусиллями здолаємо цю ганьбу та зло, то на нашій землі мабуть-таки справді наступить Божа благодать. Люди стануть чистішими, їхні вчинки – шляхетними, думки – благородними.

ДОНЕЦЬКІ РЕАЛІЇ

ЯКБИ Ж ТО НАМ ЩЕ Й ВЛАДУ – ПІД СТАТЬ ГЕРОЯМ

Закінчення. Початок на 3-й стор.

Що РФ безперешкодно завезла восьмий гуманітарний конвой без будь-якого узгодження з Україною. А навіщо узгоджувати? Є 410 кілометрів неконтрольованого кордону з РФ. А скільки тут військової техніки і не порахувати. Завозять подарунки від Жириновського, приїжджає Кобзон з військовим ансамблем, потім, щоб постріляти по наших військових – артист Пореченков. За ним артист Охлобистін розказує нам, що «серце Росії, тут, в Новоросії, яку треба звільнити від фашистів».

Колони з військами і озброєнням РФ періодично безперешкодно заходять у місто. Політика України – не перешкоджати цьому, не використовувати бойову авіацію викликає подив. Перебуваючи тут, приходиш до думки, що влада в Києві вже здала Донецьк назавжди, бо рішення Порошенка припинити діяльність державних і банківських установ, евакуювавши їх, вказує на те, що владоможці дефакто визнають терористичну організацію ДНР. І це замість того, щоб звільнити місто від бойовиків. Терористична група Стрелкова (Гірка) у складі 55 осіб спокійно увійшла 12 квітня в Слов'янськ, за пів дня захопила його повністю, а потім ще й Краматорськ, розв'язала війну на Донеччині і не була тут же знищена спецслужбами та армією. А п'ятого липня спокійнісінько перемістилася вже в Донецьк. У якій країні світу взагалі можливо таке?

Олександр Кіхтенко вже збирається домовлятися з терористами про закупівлю вугілля у терористів «ДНР», яке є краденим. Хоча в «ДНР» споживають газ, який поставляє сюди уряд Яценюка безплатно, а рахунки за газ сплачуємо в банк «ДНР». Те ж саме зі споживанням електроенергії.

Ситуацію, в якій опинилися сотні тисяч мешканців Донецька, можна сміливо назвати пеклом. До війни сучасне місто нині перетворилося на похмуру в'язницю, в якій заручниками опинилися голодні люди похилого віку, інваліди, школярі, студенти, донеччани, які повернулися з вимушених відпусток, ті, які не змогли знайти роботу в інших містах, або просто ті, кому нікуди їхати. Та й ті, що виїхали і скитаються по чужих квартирах, не щасливіші за нас, тих, які залишилися.

Хто ж у вииграші? Люмпени, алкоголіки, наркомани, нероби, які одягли камуфляж і взяли в руки автомат Калашникова, «віджали» чужий автомобіль, майно і здійснюють тут владу. Сомалі відпочиває.

Щоправда, за добу «режиму тиші» вперше немає загиблих і поранених серед українських військових. Кількість обстрілів знизилася, хоча зафіксовано 16 випадків порушення режиму. Тому режим тиші в зоні АТО продовжений і кількість обстрілів буде зведено до нуля – повідомив речник інформаційно-аналітичного центру РНБО Андрій Лисенко.

Пенсійні та соціальні структури «ДНР», які збирали перед «виборами» другого листопада заяви на допомогу пенсіонерам у 1800 гривень, змушені були після того, як Кабінет міністрів і Президент України з середини листопада ввели повну фінансову та економічну блокаду території, що перебувають у зоні АТО, припинили там виплату пенсій та інших соціальних виплат. У відповідь на це керівники терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР» розпочали видавати по 1 тисячі гривень. 10 грудня вже зменшили одноразову допомогу до 500 грн. Як повідомила голова Пенсійного фонду «ДНР», соціальну допомогу вже отримали близько 10 тисяч пенсіонерів з 750 тисяч пенсіонерів, яких вони визнають своїми. І що цікаво, в пунктах видачі висять оголошення, що пенсіонерам, які зареєструвалися на території України, допомога не видається. За цим слідкують інспектори по комп'ютеру. Звідки в «ДНР» державні пенсійні реєстри – це питання до української влади.

Невже до нашої української влади не дійде, що вона має зробити, щоб нарешті закінчити цей дикунський, середньовічний, кривавий сценарій? Всіх віп-біженців, які організовували референдуми на Донеччині, дозволили вчинити це пекло, хоча б послати назад в «ДНР-ЛНР», хай тут живуть, відновлюють тут порядок, інфраструктуру, а не сидять під «дахом» Порошенка-Яценюка-Наливайченка-Яреми-Авакова.

Марія ОЛІЙНИК, м. Донецьк

ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ

ЧИСТИМ ЛИШИВСЯ СТЯГ, ВІЧНИМ – ШЛЯХЕТНИЙ СУМ

*«Скільки ламало життя,
Скільки брало на глум –
Чистим лишився стяг,
Вічним – шляхетний сум».*
Є.Сверстюк. «Сервантес»

*«Дошкульно і болісно ранило його
життя, але якась була в ньому сила,
що гальмувала біль і дарувала
молодість. Він все залишався таким самим,
не вицвілі його очі
і не пригасла усмішка...»*

Є.Сверстюк. «Слідами казки про
Іванову молодість»

На Введення Богородиці в храм попросилися з Євгеном Олександровичем Сверстюком. У церкві Різдва Пресвятої Богородиці на Совках. На початку осені закінчили будівництво церкви. Вона була як бажане дитя у парафіяльній родині. Довго виношувалася і окреслювалася як образ. І в цьому також була частка душі пана Євгена – у підмурках світлого дерев'яного храму, по долівці якого він ходив босоніж ранньою осінню. Це було перед освяченням храму. Між святом Різдва Богородиці, коли архієпископ Ігор із о.настоєм Валерієм Копійкою та іншими священиками Харківсько-Полтавської єпархії освячували храм, і Введенням Богородиці в храм, коли вони служили заупокійну панахиду, відчувається якийсь дуже важливий провіденційний імператив, пов'язаний із надією. Невипадково ж одна з найважливіших його останніх книг називається «На святі надії»

Так зійшлося, що грудневий день народження Євгена Олександровича припадає на день пам'яті основоположника Церкви Христової в Україні. І його молитовне життя у новому столітті проходило разом із церковною громадою у нижньому храмі апостола Андрія Первозванного. Він його теж дуже любив. Щонеділі подружжя Сверстюків приїжджало до початку Св.Літургії з Лівого берега Києва на Совки. У пані Лілі під колір її блакитних очей –

волошковий шалик, а Євген Олександрович – у білій по білому вишиванці. У ній він перейшов і в небесні оселі. А тут же, у храмі, улюблене місце в нього було біля аналою. Це вже сприймалося як прикмета: заходиш до храму – вивищується по центру ближче до Царських Врат зі спин прихожан його біла, як сніг, голова, – і це означає, що все добре. Камерно, зосереджено, стиснено. І навіть коли тут же, у дитячому закутку, голосно граються малюки, це не порушує якоїсь дивної рівноваги. До причастя батьки з дітками першими йдуть, а за ними серед інших причасників, склавши навхрест руки, Євген Олександрович. Потім зазвичай по Службі дружина отця Валерія запрошує усіх до спільної трапези. Це можливість поспілкуватися про все на світі. Востаннє отак за чаєм розмовляли про хлопців на фронті, що вони, коли є можливість, читають, вчать мови. Євген Олександрович міркував, якби в АТО «Нашу віру» передавати. Взагалі, церква на Совках була для родини Сверстюків тим духовним центром, до якого сходяться у неділю щоденні маршрути: хатньо-родинний, «Нашої віри», редакційний у «Смолоскипі», урочисто вечоровий – у Будинку Вчителя. Він називав свою церкву і її спільноту «моїм Сільцем». Це була втілена паралель із образом шевченкового раю.

Щороку ранньою весною Євген Олександрович виходив на сцену знакового в істо-

рії Києва Будинку, вітаючи усіх присутніх із роковинами Шевченка. І з ним поруч завжди були його найближчі друзі-помічники – подвижник і місіонер української культури Василь Овсієнко, Олена Голуб, яка багато написала романсів на вірші українських поетів, особливо шістдесятників, і звісно ж «Хорея Козацька» Тараса Компаніченка. Одного разу, вийшовши після Шевченкового вечора з Будинку Вчителя, на півдорозі до «Золотих воріт» кампанію з Євгеном Олександровичем наздогнали купка хлопців. Вони перепросили, кажучи, що не змогли пробитися до нього в фойє – лише хотіли йому подякувати, що їх спочатку малих батьки водили, а тепер вони самі щороку приходять на Шевченкові вечори Сверстюка. Я також знаю багато українських родин, для яких Є.О. став дуже близькою людиною саме через літературні вечори, розмови на радіохвилях «Свободи», інтерв'ю із ним, які можна прочитати в інтернет-виданнях. Хтось із його побратимів-шістдесятників у прощальному слові на Байковому кладовищі сказав про Сверстюка, що він був справжнім зв'язковим між різними поколіннями українців, між нашим суспільством і владою. Думаю, те, що Президент нашої держави, Прем'єр-міністр, депутати ВР – вчорашні активісти Майдану, прийшли попрощатися з Євгеном Олександровичем до Будинку вчителя – це добрий знак для країни.

Синоптики ж на четвертого грудня оголосили штормове попередження. Але коли ховали Євгена Олександровича – сірі хмари розвіялись, небо прозріло і з-за обрію вийшло сонячне колесо. Світлом надії із Ласкою Божою супроводжувався шлях Євгена Олександровича у вічне життя...

Ольга РІЗНИЧЕНКО

МОЗАІКА ДУМОК

ПРО ДОНЕЦЬКИЙ ЗАЛІЗОБЕТОН І ХРАМ МАЙБУТНЬОЇ УКРАЇНИ

Євген СВЕРСТЮК

СОБОРНІСТЬ ДУХОВНА

Донецький край сьогодні ізольований від загальнонаціонального культурного життя України. Він оглушений російськими ЗМІ ще більше, ніж в СРСР.

Жоден з урядів не зробив того, що має робити уряд незалежної держави для своїх громадян. Але з часом проявляється те, що роз'єднання проходить просто на культурному полі: західні області еволюціонують у бік західної демократії, а в східних штучно зберігаються советські стандарти і залізобетонна єдність, що забезпечує прогнозовані вибори на користь «своїх» олігархів.

Крапля видовбує камінь не силою, а частим паданням. Чи багато у нас зроблено зусиль, щоб розм'якшити донецький залізобетон? А для цього потрібна передусім про-

світницька робота, людський обмін і різні спроби гуманізації краю запущеного, збіднілого і самоізолюваного. Чи може це зробити сьогоднішня держава, яка заклопотана лише економічними проблемами?

Але ту важливу роботу можуть взяти на себе самі люди на різних щаблях державної і громадської структури. Йдеться передусім про культурне спілкування. А це можуть робити лише ті, кому громадське болить так само, як особисте.

Нація тримається духовними зусиллями особистостей. Обдаровані духовною силою будують, бездарні руйнують і каламутять воду. Коли ми говоримо про духовну соборність, то відразу входимо у сферу ідеалізму, який тримається на зусиллях особистостей. І на безкорисній праці.

Нині це звучить як анахронізм. Але безкорисність завжди була рідкістю. А тим часом усе тривке на землі саме на ній і тримається.

Про такі речі треба частіше нагадувати, бо великі справи і великі істини притрушуються порохом сьогодення і не впадають в око людям молодого покоління.

Думаймо про велике!

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ БОРІТБІ З МЕНШОВАРТИСТІЮ

Незалежна Україна, хочемо ми того чи ні, є продовженням радянської влади, режиму, який був до незалежності. Залишилися ті самі інституції, ті самі люди, по суті ті самі закони й, як наслідок, ті самі хвороби.

Однак усе це не затьмарить в історичному плані того факту, що Україна засвітилася у світі як незалежна держава. Про це попередні покоління могли лише мріяти. Тепер ми мусимо наповнити відвойований простір новим духом.

За роки Незалежності ми підійшли до усвідомлення, що нам бракує непересічних людей – не «людей системи», а людей країни. Нам бракує авторитетів – людей, які в своєму середовищі вже здобули повагу, але які готові йти далі, бо далеко бачать. Нам бракує людей із незалежним обличчям і з нерабською психологією.

Вже саме усвідомлення такої потреби є великим набутком Незалежності.

Радіо Свобода

«НАША ВІРА» БУДЕ ЖИТИ

Слава Ісусу Христу!

Шановні пані та панове,

Світла пам'ять про Євгена Олександровича Сверстюка зобов'язує нас продовжувати його справу.

На 9-й день його відходу в редакції всеукраїнської православної газети «Наша віра» відбулася розширена нарада редколегії, в якій узяли участь працівники газети Раїса Лиша, Надія Самуляк, Тарас Чорнокожа, Ольга Кавун, Майя Булах, а також Олександр Сугоняко, Микола Горбаль, Олесь Шевченко, Василь Овсієнко, Олександр Ткачук. Обговорювалася доля газети.

Насамперед мусимо видати грудневе число газети «Наша віра», присвячене Євгенові Сверстюку. Але нема грошей на його видання. На одне число потрібно близько 17 тисяч гривень. Просимо читачів і всіх добрих людей внести часточку від чесних трудів своїх.

Гроші найліпше приносити готівкою в редакцію газети, яка працює у видавництві та музеї самвидаву «Смолоскип» (вулиця Межигірська, 21, неподалік станції метро «Контрактова площа», вихід на Нижній Вал, телефон редакції 425-68-06). Якщо не буде нікого з працівників газети, гроші прийме секретарка «Смолоскипу» Катерина Козелецька (тел. 425-23-93).

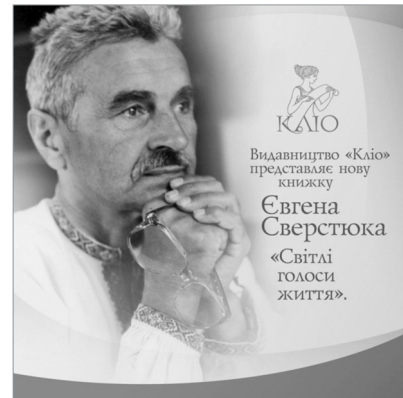
Іногородні можуть надсилати перекази на мою поштову адресу:

Овсієнку Василю Васильовичу, вул. Кіквідзе, 30, кв. 60, м. Київ, 01103, або на мій рахунок у Приват-банку: 4149 4377 4283 2031.

СВІТЛИЙ ГОЛОС ЖИТТЯ

Видавництво «Кліо» повідомляє, що вийшла книжка Євгена Олександровича Сверстюка «Світлі голоси життя».

До книжки вибраного ввійшли есеї та літературознавчі статті, писані протягом півстоліття. Автор згадує не лише добре знані імена, а й імена непересічних людей, з якими доля звела його на тернистому життєвому шляху в часи неволі і в умовах свободи. Ці імена є тими світлими голосами, які, попри похмуре обличчя доби великого знецінення людини, животворили культуру, розширювали

сферу добра, сповідували неперепутні істини й найвищі цінності, дзвінко відлунюючи у наснажених, шляхетних і хоробрих серцях кожного покоління.

Вартість книжки 100 грн.

11–13 грудня найзручніше придбати книжку на Книжковій виставці в Українському домі на стенді видавництва «Кліо» (вул.Хрещатик, 2, з 10.00 до 19.00).

В інший час – у видавництві: вул. Грушевського, 4, кімн. 217, 01001.

E-mail: clio.book@gmail.com

Презентація книжки передбачається на Святі Різдвяних Василів 14 січня 2015 року в Будинку вчителя о 18 годині.

УКРАЇНСЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Доповідь на Міжнародній конференції «Балто-Чорноморський регіон: суспільно-політичні актуалії»

Іван РОЗПУТЕНКО,
доктор наук з державного управління,
професор

Події останніх місяців, змушують по-новому оцінювати стан і перспективи національної безпеки, як глобального феномену. У своїй науковій праці «Мистецтво управління державою: стратегія для мінливого світу» Маргарет Тетчер подає архіважливу методологічну посилку, яка актуальна для України: «Ми все більше і більше чули про права людини і все менше і менше – про національну безпеку»¹.

Якою має бути національна безпека для нашої країни?

Чи гарантує національну безпеку для кожної окремої країни існуюча конкуренція континентів, конкуренція рас, конкуренція релігій, конкуренція економік?

Очевидно, що ні! Попри те, що національна безпека держави стає одним із найважливіших компонентів міжнародної безпеки, а НАТО відіграє важливу роль у забезпеченості стабільності та безпеки європейського континенту, складається враження, що Україну свідомо викинули на периферію європейського континенту, створивши таким чином протектор між країнами ЄС і РФ.

Як відомо, парадигма, відповідно до якої домінятою глобальної рівноваги у світі була наявність Варшавського договору і Північноатлантичного блоку НАТО, відійшла в минуле. Варшавський блок закінчив своє існування в Празі. І символічно, що через 11 років потому, знову ж у Празі, почався новий відлік існування системи колективної безпеки в Європі і Північній Америці. Для України він (відлік) нічим особливим себе не проявив, окрім породження новітніх ілюзій.

Процес розширення і реформування НАТО необхідно було б розглядати не тільки як розширення меж політичного і військового впливу, а й як активний фактор формування архітектури національної безпеки, що має комплексний характер і складові: економічна, політична, військова, гуманітарна повинні розглядатися у форматі загальнолюдських цінностей, а не створюючи прецедент виняткової особливості: до балканських країн один підхід, а до України інший. Занепокоєння агресією Москви щодо України спонукало скандинавські країни, країни Балтії шукати альтернативних, окрім уже відомого – до НАТО, механізмів зміцнення регіональної безпеки.

Поглянувши на карту Європи, де на сході й півночі від України відзначені РФ і Білорусь, об'єднані військово-політичним договором, хоча Білорусь і не ратифікувала Угоди про білорусько-український кордон, а Росія, гальмуючи перед тим процес демаркації російсько-українського кордону, захопила Крим та продовжує військове (гібридне) вторгнення на сході і півдні України, утверджується в думці про пошук ефективної і надійної альтернативи. Тим паче, що на заході від нас територіально лежать Словаччина, Чехія, Угорщина, які вже зробили недружні кроки щодо України в оцінці подій 2014 року, хоча й є членами Північно-Атлантичного альянсу.

За цих умов варто, якщо не викреслити, то принаймні перенести на задній план ілюзії, що заради лише геополітичного контексту Україна має важливе і реальне значення для Заходу, і що США будуть всіляко допомагати нашій країні в її утвердженні на європейському континенті. Допоки замість реальної (військової) допомоги в протистоянні з московським агресором ми отримуватимемо словесну, дипломатичну допомогу, економічні санкції щодо РФ тощо, доти змушені будемо в основу розвитку держави класти принцип опори на власні сили та принцип інтеграції українця в Україну. Виглядає на те, що «московські окуляри» й надалі будуть присутні на носі у багатьох міністрів закордонних справ країн ЄС та США, коли розглядатимуться українські питання.

Критичність ситуації полягає ще й в тому, що попередня влада В.Януковича і К^о продемонструвала свою неспроможність ухвалювати ключові, кардинальні рішення щодо сприяння розвитку країни. Хоча попередній 10-річний період засвідчив реальні кроки України в напрямку до створення системи колективної безпеки. Мова йде про місце і роль України в системі геостратегічних координат, про тактику руху і розвитку, а головне – при однозначному тлумаченні суті національної безпеки визначити напрямки, шляхи, завдання та етапи їх реалізації.

Ще декілька штрихів. Внесок України в безпеку Європи є безпрецедентним для всього континенту. Географічно перебуваючи по суті в центрі Європи, Україна перетворюється на буферну зону між Заходом і Сходом. Відмова України від ядерної, третьої за своїми масштабами у світі, зброї та підписання (капітуляція) Будапештського меморандуму (1994 р.) й призвели до жакливих наслідків меншовартісності нашої держави.

На наш погляд, основою національної безпеки України має стати забезпечення внутрішньої безпеки, на яку активно можуть впливати наступні чинники нестабільності. А саме – політичні (відсутність у владі крупних націоналістичних політичних партій, а також відсутність державницької політичної еліти); економічні (відсутність стратегії реформування економіки); інформаційні (переділи інформаційного простору, засилля антиукраїнських мас-медіа); екологічні (техногенне навантаження, хімічні підприємства, атомна енергетика).

Не менш важливим є питання залежності України від зовнішніх факторів. Причинами такої загрози виступають успадкована перевага сировинно- і особливо енергоємних галузей економіки; помилки у процесі лібералізації зовнішньої торгівлі із широким відкриттям внутрішнього ринку за низької конкурентоспроможності українських експортних виробів.

Як наслідок, зовнішньоекономічні зв'язки не стали надійним компонентом системи національної безпеки.

Зниження конкурентоздатності призводить до зменшення випуску продукції, а часто й до закриття підприємств з вивільненням робочої сили і збільшенням безробіття.

Іншою негативною особливістю є залежність української зовнішньої торгівлі від обмеженого кола основних партнерів – усього на п'ятьох з них припадало більше половини торговельних зв'язків із 185 країнами світу (у т.ч. 41,6 відсотка експорту та 66,0 відсотків імпорту України).

При такій високій залежності будь-яке загострення політичних або інших відносин з кожним із цих партнерів (до них належить Росія, яка вже себе проявила як агресор, Німеччина, Італія, Китай, Польща) не може бути компенсовано іншими торговими контрагентами, на кожного з яких в кращому випадку припадає менше 2 відсотків зовнішньоторговельного обороту України.

Пошук джерел, спроможних компенсувати дефіцит економічних, політичних факторів у вирішенні глобальних проблем світової рівноваги, включно з загрозами Третьої світової, зводиться до пошуку, як мені здається, банальних очікувань на кшталт «авось розсмокчеться», замість того, щоб активно сприяти реформуванню економіки та інфраструктури.

Цілком очевидно, сьогодні проблеми розвитку розуміють дещо по-іншому, ніж колись. Виклик людським цінностям перед тотальною загрозою московського тероризму вимагає нових підходів до формування політики нових форм та зусиль, спрямованих на консолідацію проти руїни та хаосу.

Як відомо з практики, метою будь-якої соціальної системи має бути реалізація національних інтересів, мають бути інтереси людей, суть яких зводиться до якості життя, включно з елементами її безпеки. Все інше – ринкові механізми, адміністративно-командні методи управління, інтеграційні об'єднання тощо є не що інше як засоби і форми для забезпечення реалізації інтересів суспільства.

До українських особливостей формування національної безпеки я відніс би наступні чинники: геополітичні розриви в оцінці політичних перспектив; геоекономічні розриви в розвитку окремих частин країни, провокуючи протистояння «Схід-Захід» України; геокультурні розриви з поділом на культивування денациональних фальшивок і національних цінностей та традицій; геодуховні розриви із активним залученням духовенства до участі в політичному житті країни.

На жаль, і сьогодні доводиться вказувати на безсистемність проведення ринкових (економічних, політичних, соціальних, військових) реформ. Бо реформи мають розроблятися в центрі, але розпочинаються на місцях, з урахуванням всіх інтересів – матеріальних, культурних, духовних. А для цього потрібна політична воля. Саме дефіцит останньої у верхніх ешелонах державної влади і управління є гальмівним чинником реформування українського суспільства. Зазвичай легко погодитися з тим, що необхідна сильна політична воля та лідер. Складніше відстежити механізм її реалізації. Зрозуміло й те, що демонструвати сильну політичну волю, особливо, коли це стосується проблеми балансування пріоритетів щодо місця й ролі України в системі європейської і євроатлантичної інтеграції, не так уже й просто. Як відомо, сильне політичне керівництво не з'являється в політичному вакуумі.

Порівнюючи системи державного управління в країнах Західної Європи,

США, умовно можна зробити висновок, що в Європі лібералізм переважає в політиці й консерватизм – в економіці; у США навпаки: лібералізм – в економіці й неоконсерватизм – у політиці. Система таких протиріччя дає змогу уникати ризиків, здатних спричинити руйнівні процеси в системі державного управління й суспільного розвитку загалом.

Україна в такому порівнянні являє собою унікальний зразок сповзання в нікуди, коли лібералізм у політиці доповнюється лібералізмом в економіці. Відтак спостерігається тенденція самоліквідації України як державного утворення.

Дилема, яку ідею, модель покласти в основу формування Української держави – ліберально-демократичну чи національно-демократичну, звелася до обговорення власне псевдodemократичних, скалькованих з інших суспільств, принципів. Вважається добрим тоном розпочинати розбудову держави з обговорення проблем формування відкритого громадянського суспільства та намагання інтегруватися в навколишній світ. Додаються до цього й загальносвітові процеси демократизації, а також процеси, пов'язані з регіоналізацією та глобалізацією.

Існуюча модель влади (чи то президентсько-парламентська, чи парламентсько-президентська) максимально відповідає інтересам угруповань, що примикають до влади, і ніколи не буде змінена на таку, що відповідала б стратегії розвитку. Зацікавлені групи захищатимуть і відтворюватимуть цю модель. Даремно сподіватися, що вона відімре сама по собі – на вільні місця приходитимуть нові персонажі, які захочуть використовувати владу у власних інтересах.

Отже, причина суспільної неефективності сучасного українського істеблішменту – не у відсутності знань і вмінь (професіоналізму), а в тому, що він позбавлений патріотизму та порядності. І ніхто їх, на жаль, не вчить цим прописним істинам. Така потреба брати до уваги інтереси нації і суспільства може диктуватися або моральними засадами, або дієвими механізмами політичної відповідальності, або тиском громадянського суспільства. Із двох останніх чинників в Україні поки що активно проявляє себе аргумент впливу українського суспільства, яке змушує провладний істеблішмент ціною крові простих українців здійснювати кволі «демократичні» зміни в країні. А мораль колишньої номенклатури та нової буржуазії таких чеснот, як служіння нації, державі, суспільству, не передбачає.

Зрощення політістеблішменту з бізнесістеблішментом в одних і тих самих особах, соціальних структурах є підставою стверджувати, що національні інтереси не є головним мотивом їхньої діяльності. Молода безгальмівна компрадурська псевдоеліта в Україні має зовсім інші інтереси, які не мають нічого спільного з потребами національного суспільства. Максимізація прибутку стала для них не лише метою, не лише життєвою необхідністю, а й замінила, та витворила для них недеklarовану національну ідею.

Сучасний істеблішмент, люди влади, не прагнуть творити властивий історичним і національним традиціям суспільно-політичній устрій України, а заповнюють ніші пострадянської системи, не видозмінюючи останньої. Стратегія зрозуміла: гроші – влада – гроші. Ця метаморфоза нескінченна у штучності привнесених моделей.

Зважаючи на внутрішні і зовнішні загрози існуванню України як держави та враховуючи закономірності глобального розвитку, відомого здебільшого негативними наслідками для націй-держав, приходиш до висновку про необхідність перезавантаження системи державного управління, поновлення дискусій щодо активізації організаційних форм і механізмів регіональної безпеки в Європі шляхом утворення Альянсу Балто-Чорноморських націй (АБЧН) на базі політичних сил скандинавських країн (Швеція, Фінляндія), балтійських країн (Естонія, Латвія, Литва), Польщі, Білорусі, України, Молдови, Румунії, Болгарії, Туреччини.

Така ініціатива спонукає до чину й керівників держав, які відчують загрози національній безпеці своїх країн.

¹ Margaret Thatcher. Statecraft: Strategies for a Changing World. Harper Perennial, 2003, p.xxy.

ГЕОПОЛІТИКА

«БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКИЙ ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ВЕКТОР І РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ В УКРАЇНІ»

Доповідь керівника комітету з питань стратегії Литовського Національного Союзу Гінтараса Сонгайла під час міжнародної конференції «Балто-Чорноморський регіон: суспільно-політичні актуалії»

Як вже повідомляла прес-служба КУН, науково-практичну конференцію було приурочено до відзначення Дня Свободи та Гідності, а також до 71-ої річниці Антибільшовицького Блоку Народів (АБН).

Шановні українські патріоти, почесні гості та колеги!

Це велика честь і задоволення бути тут, у Києві, з нагоди першої річниці Революції Гідності та Євромайдану. Я був членом ініціативної групи Литовського Руху і мушу сказати: те, що я бачив тут рік тому, було феноменом, схожим із тим, який розгорнувся у Литві 26 років тому. Також ці події дуже схожі на ті, які були і в самій Україні 24 роки тому. Водночас Майдан є унікальною подією у світовій історії.

Що ж я бачив? Я бачив дух і вольове бажання українців мати свою власну національну державу: чесну і справедливую, вільну і відповідальну. Я також бачив, як ми поділяємо розуміння тієї думки, що майбутнє нашої нації в наших руках, і це завжди пошук до нашого особистого вибору: чи готові ми пожертвувати своїм життям заради майбутнього наших дітей? Ви, українці Майдану, показали приклад такої відданості – собі і всьому світу. І такий приклад не залишився в минулому, він є зараз, адже це опора нації на шляху до добробуту.

Те, що я сказав, це хороша новина. Але є і погана новина також. Погана новина – це наступ зла і неминучість того, що ми будемо змушені доводити нашу відданість своїй ідеї знову і знову. І вас, українців, спіткала жорстока доля – час кровопролитної битви проти зла імперіалізму на передовій Європи.

Чіткий меседж Революції Гідності також викриває справжню сутність і реальну небезпеку самодержавної ядерної країни, хулігана з ракетами по сусідству з Європою, який в той же час є терористом власного народу і командиром терористів в інших місцях світу.

Історія Майдану, яка вже розпочалася і тепер дивиться в наші очі, виявила й інші речі.

По-перше, вона показала, що територія узбережжя Чорного та Балтійського морів, або так званий Європейський Близький Схід, стала територією надвисокого рівня небезпеки (що знову і знову

повторилося в нашій історії). Радники царя в Москві, такі як Олександр Дугін, є послідовниками тієї передової геополітичної ідеї, яка говорить: «Той, хто контролює Східну Європу, має реальну можливість контролювати всю Європу; хто контролює всю Європу, має реальну можливість контролювати весь світ». Так що це стосується не лише питання України, і не лише проблеми російської імперії, яка і уявити не може себе без Києва та України в своєму складі.

По-друге, історія Майдану показала, що велика частина суспільства Західної Європи все ще сподівається жити із девізом «життя триває» або навіть надати перевагу своїм дріб'язковим корисливим інтересам, а не міжнародному правосуддю та власній безпеці. Частина західного суспільства все ще навіть сподівається, що поділяє одні і ті ж гуманістичні цінності із Путіним. Здається, що частина західної політичної еліти просто не бачить справжнього середовища кремлівської влади: вона не дивиться відеоекції Дугіна на YouTube про історичну місію Москви захопити всю Європу. Дехто з європейців розуміє, якої шкоди завдала російська агресія Грузії, і не хоче побачити справжнє обличчя московського імперіалізму після окупації Криму та вторгнення на Східну Україну.

В деякій мірі ми можемо зрозуміти неспроможність політичної еліти ЄС діяти, адже ж не зовсім ясно, що робити в такій жорсткій сюрреалістичній ситуації. То що ж робити?

Насамперед, треба зрозуміти, що Європі дуже пощастило, – адже на лінії фронту стоїть відроджена українська нація, яка має справжній дух, щоб боротися, жити і, таким чином, дати можливість жити й усій Європі. Українці борються не

тільки за свою країну, але й за кожну країну в Європі. Доля всієї території узбережжя Чорного та Балтійського морів залежить від результату цієї боротьби.

Українці борються за міжнародну правову систему, міжнародну довіру, співпрацю, національну та гуманістичну гідність. Звичайно, в ЄС та США існує деяке розуміння цього факту. Але хіба цього достатньо? Хіба це не самообман – вважати, що все те, що відбувається в Східній Україні, і те, що відбулося в Криму, не станеться з Берліном чи, особливо, з Парижем? Шкода, що навіть зараз деякі політики думають про Путіна як про надійного геополітичного партнера або навіть союзника, який тільки хоче кращої долі для своєї країни.

Я сподіваюся, що наші партнери з ЄС справді розуміють всю ситуацію стосовно Балтійсько-Чорноморського регіону та будуть реагувати на неї з належною увагою і сконцентрованою розсудливістю. Так, деякі санкції на адресу режиму Кремля можуть пояснити негативне ставлення західних демократів стосовно мілітаристських дій Путіна. Але чи вони вирішують питання безпеки Балтійсько-Чорноморського регіону? Чи цей рівень підтримки країн Балтійсько-Чорноморського регіону є достатнім?

Ми повинні підкреслити, що це не тільки питання більшої суми грошей і/або кращої консультації стосовно складних внутрішніх справ. Це питання більше стосується того, яким чином ці гроші використовуються або для якого використання вони призначені. Чи використовуються вони для захисту національних держав? Як бачимо, у випадку з Білоруссю, західна підтримка використовувалася не для об'єднання незалежних національних соціальних сил, а для деяких ліберальних ілюзій, які були використані для прикриття певних справ приватного бізнесу.

І, нарешті, активна участь НАТО має вирішальне значення для впливу на хід думок Путіна. Якщо ми дійсно сподіваємося, що коли-небудь гуманістичні цінності будуть переважати в російському суспільстві, то ми повинні зараз допомогти путінському режиму зрозуміти, що демократичні держави не слабкі і готові себе захищати. Путін і його оточення повинні отримати реально попередження, що імперіалістична експансія буде зупинена, і всі окупаційні сили буде виведено з Криму та інших територій України, а також їх буде виведено й з інших місць, а імперіалістичні анексії не визнаватимуться й не допускатимуться міжнародним співтовариством.

Я сподіваюся, що обговорення на цій конференції буде корисне не тільки для нас, але й для інших наших партнерів. Існує не так багато підстав для агітації одне одного і для переконання в тих очевидних речах, в які ми й так віримо, оскільки всі ми є членами національно-консервативних рухів. Але це є головною підставою об'єднати наші зусилля і розповсюджувати наші гасла. Я сподіваюся, що цей день буде історичним днем початку широкого руху співпраці у Балто-Чорноморському векторі. Я також сподіваюся, що цей вектор «Північ – Південь» – вектор миру і безпеки буде поступово долати східно-західний вектор напруженості і військового протистояння.

Україна, Київ,
21 листопада 2014 р.

РЕПЛІКА

ЧИ СПРАВДІ МИ ХОЧЕМО ДО ЄВРОПИ

Семен ГЛУЗМАН

Два або три рази німецький МОЗ всерйоз замислювався про згортання «українського проекту». Сьогодні програма закрита. Формально – у зв'язку з відсутністю можливості подальшого фінансування. Фактично – через наше небажання європеїзуватися.

Нам співчують. Нам, як можуть, допомагають. Наш президент дуже часто спілкується з політиками інших країн, намагаючись показати нашу прихильність до цивілізованих, європейських цінностей. Йому, нашому президенту, вірять. Але – чи вірять нам, українцям? Або так побудую питання: чи гідні ми такої довіри, чи хочемо ми всерйоз стати європейцями?

Пані Меркель щиро намагається нам допомогти. Це не викликає сумнівів. Спілкуючись із Петром Олексійовичем, вона обговорює далеко не публічні теми. Раніше такого не було, не могло бути. Пам'ятаєте період майже відвертої нерукоподаваності нашого президента Леоніда Кучми? Зараз у подібній ситуації перебуває російський вождь і вчитель Володимир Путін. Але... в Німеччині немає диктатури, пані Меркель не може диктувати своїй країні власну волю, її завдання та її компетенція – підсумовувати волю своїх громадян. Саме громадян, а не підданих.

Наступне питання: чи всі німецькі чиновники, які контактують з нами, українцями, ставляться до нас так само щиро і тепло, як пані Меркель до Петра Олексійовича Порошенка? На жаль... Понад десять років тому Міністерство охорони здоров'я Німеччини вирішило допомогти нам реформувати психіатричну службу, зробити її менш витратною і більш ефективною. На гроші німецького платника податків була розпочата програма, формально погоджена з нашою, українською, стороною. Підписана чомусь нашим МЗС, а зовсім не МОЗ. Тим не менш, офіційна двостороння програма взаємодії. Розумна, ненав'язлива програма, оскільки деякі наші медичні чиновники прямо говорили: «Нема чого нас вчити! У нас все працює чудово, ми самі можемо їх навчити!».

Йшли роки. У нас часто, занадто часто змінювалися міністри. Кожному свіжому було не до психіатрії. Та й з головними психіатрами МОЗ у нас майже завжди були проблеми... Найчастіше – дуже серйозні проблеми. Два або три рази німецький МОЗ всерйоз замислювався про згортання «українського проекту». Вське було, ох і багато довелося мені вислухати ламентаций від німецьких колег.

Сьогодні програма закрита. Формально – у зв'язку з відсутністю можливості подальшого фінансування. Фактично – через наше небажання європеїзуватися. Скандалу не було, німці – культурні люди, мовчки визнали проект невдалим. Журналістів не інформували. Ні своїх, ні наших, українських.

Так склалося, що я через свою особливу біографію давно є почесним членом Німецького товариства психіатрів і неврологів. У 2014 році отримав запрошення відвідати черговий з'їзд цього товариства і виступити з доповіддю про ситуацію в психіатричній системі України. З особистих суб'єктивних та об'єктивних причин я від цієї високої честі відмовився, повідомив про це в дуже теплому, щирому листі приймачою товариства. І запропонував замість себе, якщо на те погодяться німецькі колеги, пані П., прекрасного фахівця й чудового менеджера. Колеги погодилися.

Пані П. отримала відповідне запрошення. Нашому МОЗ слід було б радіти, плескати в долони! Не так вже часто наших фахівців запрошують до Європи з лекціями. Тим більше, за рахунок приймачою сторони. Але не так сталося, як гадалося, пані П. у поїзді відмовлено. Нашим рідним МОЗ. Резолюцію відмови наклав особисто в.о. міністра охорони здоров'я пан Лазорішинцев. Тепер я твердо знаю: Петро Олексійович Порошенко не зможе привести нас до Європи.

Одна надія: у нас новий (знову!) міністр охорони здоров'я. Знову надія. Лише надія, вкотре.

НА ПУЛЬСІ

НАТО ГОТУВАТИМЕ СЕРЖАНТІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

НАТО розпочинає роботу з підготовки сержантського складу української армії. Предметні переговори з цього питання між представниками Альянсу і Міноборони України розпочнуться 15 грудня.

Про це власному кореспондентові Українформу в Польщі повідомив керівник групи радників від НАТО з питань рефор-

мування військової освіти в Україні, генерал у відставці Богуслав Пацек.

«З 15 грудня почнемо домовлятися у Києві про навчання західними експертами сержантського складу української армії. Це – найбільша освітня програма НАТО в Україні», – сказав Пацек.

Він поінформував, що підготовка розпочнеться у Львові, де розташований

навчальний центр Міноборони України, а згодом вона поширяться на інші міста.

На думку Пацека, ставку слід робити на військовий вишкіл. «Якщо українська армія добре підготується, то цей рівень відчуватиметься вже через 5–10 років», – констатував представник НАТО.

За його словами, країни Альянсу, зокрема США і Канада, охоче виділяють кошти на навчання українських військових. «Для зміни стандартів у навчанні і підготовці української армії треба 3–5 років і сотні тисяч євро. Країни НАТО завжди охочіше виділяють кошти на навчання, ніж, скажімо, на закупівлю зброї», – констатував польський генерал.

Голова Держатомрегулювання Сергій БОЖКО:

«ПАЛИВО WESTINGHOUSE ПОКИ ЩО ПРАЦЮВАТИМЕ ЛИШЕ НА ЮЖНО-УКРАЇНСЬКІЙ АЕС»

Україна розпочала процедуру вступу до Асоціації західно-європейських регуляторів ядерної безпеки WENRA. Ця організація розробляє єдині стандарти регулювання ядерної та радіаційної безпеки в межах Європейського Союзу.

Для нашої держави, яка володіє одним з найпотужніших атомно-енергетичних комплексів Європи, це особливо актуально, адже 16 вересня 2014 року парламент України та Європи ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, «тимчасове застосування» якої розпочалося з 1 листопада. Для успішної імплементації Угоди необхідно гармонізувати наші стандарти ядерної та радіаційної безпеки з вимогами WENRA.

У розмові з головою Державної інспекції ядерного регулювання (ДІЯРУ) Сергієм Божком спробували з'ясувати, що для цього необхідно зробити, а також про існуючі ризики для безпеки українських АЕС на тлі воєнної агресії з боку Росії.

Проте залишилися без відповіді чимало запитань. Зокрема, як вплине на безпеку АЕС ініціатива уряду наспіх

приватизувати атомну енергетику в наскрізь корумпованій державі. Уряд навіть не погоджував (!!) з ДІЯРУ свою приватизаційну ініціативу, принаймні, Сергій Божко цього не пам'ятає.

Чи планується скасувати чинну міжурядову угоду з Російською Федерацією від 09.06.2010 року про співробітництво в будівництві енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС, ратифіковану Законом України від 12.01.2011 № 2917-VI? Офіційної позиції з цього приводу поки що немає.

Яким чином на основі чеського проекту здійснюватиметься побудова третього та четвертого енергоблоків Хмельницької АЕС компанією «ЯКОДАJSa.s.» (100 відсотків належить російському «Газпромбанку»), яка ніколи не розробляла будь-яких реакторних установок. Не зрозуміло, як ДІЯРУ ліцензуватиме ці блоки в разі якщо їх збудують?

І хоча розмова не вдалася, як хотілося, але певною мірою про безпеку АЕС керівник державного регулятора поділився.

– Вже понад 5 років Україна, як спостерігач, брала активну участь у пленарних засіданнях голів регулюючих органів Асоціації WENRA. Що необхідно буде зробити, коли Україна приєднається до цієї організації?

– Асоціація WENRA розробляє загальні вимоги з безпеки використання ядерних технологій на атомних електростанціях країн ЄС. Усі країни, що входять в Асоціацію, зобов'язані привести свої національні стандарти з радіаційної та ядерної безпеки до цих вимог. Зокрема, 2008-го року були затверджені стандарти реакторної безпеки, після чого кожна країна проаналізувала національне законодавство і розробила план дій з метою гармонізації з вимогами WENRA. Тобто були визначені маяки, до якого рівня потрібно підняти безпеку ядерних установок.

– Звісно, Україні також необхідно буде привести у відповідність до європейських вимог і наше ядерне законодавство. З чого планується почати?

– Так. Ми будемо працювати в двох напрямках. Перший – це підвищення безпеки атомних станцій, другий – забезпечення незалежності регуляторного органу (нині ДІЯРУ підпорядкована КМ – прим авт.), його фінансування тощо.

– Вимоги до безпеки АЕС значно посилюються після того, як 2011-го сталася важка аварія на японській АЕС «Фукусіма-Даїчі» з пошкодженням ядерного палива, спричинена землетрусом. Що зроблено на українських АЕС з урахуванням уроків цієї трагедії?

– Після аварії в Японії Рада ЄС відразу ж зробила заяву про необхідність невідкладної переоцінки безпеки європейських АЕС на основі всебічної та відкритої оцін-

ки ризику. Під егідою WENRA, за участю українських експертів було розроблено технічні умови для проведення так званих «стрес-тестів». Їх мета – перевірити, наскільки проекти діючих і споруджуваних атомних станцій враховують усі природні катаклізми, що можуть статися в районах розташування АЕС, а також можливість їм протистояти.

Україна провела поглиблену позачергову оцінку стану безпеки енергоблоків АЕС. Усі заходи із підвищення стійкості до сейсмічних впливів за результатами «стрес-тестів» компанія «Енергоатом» реалізує як «Комплексну (зведену) програму підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС України». До речі, всі заходи, що були ухвалені як уроки Фукусімської трагедії, в Україні аналізувалися і до аварії на японській АЕС. Це стосується запобігання чи управління ймовірними важкими аваріями з метою зменшення радіаційного впливу на населення та навколишнє середовище. Наші станції закупили мобільні дизель-генератори, потреба в яких може виникнути в разі повного знеструмлення АЕС. Станції забезпечені додатковими пожежними машинами для охолодження активної зони реактора та ядерного палива в разі важкої аварії. І це далеко не повний перелік вжитих заходів.

– Чи здатні забезпечити належний рівень безпеки заплановані до спорудження нові енергоблоки типу ВВЕР-1000? Чи, можливо, нам росіяни пропонують вчорашній день, але ми все одно робимо ставку на них?

– Росіяни пропонували збудувати на Хмельницькій АЕС енергоблок ВВЕР-1000 – такий же планувався і на АЕС «Белене» в Болгарії за проектом В-392. Це третє покоління реакторів, вони визнані в Європі і відповідають вимогам МАГАТЕ, як і реактори американських, французьких чи корейських виробників. Ще до ухвалення рішення про реалізацію проекту побудови третього енергоблоку ХАЕС ми також розглядали проекти цих компаній.

– В умовах військової агресії безпека наших АЕС – одне з болючих питань. Що зроблено, щоб запобігти трагедії?

– Насамперед я хочу наголосити, що проекти атомних станцій не передбачають військових дій, АЕС захищені лише від тероризму. Коли на війні застосовується важке озброєння – Смерчі, Гради, станцію можна розбити, хоча товщина стінки конфайнменту

(захисна споруда реактора – прим.авт) енергоблоку ВВЕР-1000 – 1200 міліметрів (1,2 м).

В умовах воєнних дій системи захисту наших АЕС переведено на підвищений рівень. Для Запорізької АЕС втілені заходи щодо попередження танкових проривів на станцію – там вирито захисний рів. Посилена агентурна робота в районах розташування всіх АЕС з метою виявлення можливих диверсійних підрозділів.

– З огляду на відсутність вугілля на теплових електростанціях атомна енергетика, яка традиційно працює в базовому, тобто, сталому режимі, змушена різко збільшувати виробництво електроенергії. Чи не шкодить це безпеці атомних станцій, адже в енергосистемі є дефіцит регулюючих потужностей?

– Річ у тому, що існує обмеження пропускної здатності наших високовольтних мереж. Наприклад, Запорізька АЕС, встановлена потужність якої 6000 МВт, може видавати лише 5300 МВт, тобто, 700 МВт «заперті». Така ж ситуація на Рівненській і Хмельницькій станціях, розташованих дуже близько. Зовнішні мережі не дозволяють видавати повну потужність з цих станцій в єдину енергомережу. Тому нині будуються нові мережі, щоб не було таких обмежень.

Що ж стосується можливості регулювати протягом доби потужності енергоблоку АЕС, тут є проблеми. Декілька років тому в якості експерименту був започаткований тестовий режим на другому енергоблоці Хмельницької АЕС щодо можливості впровадження регулювання його потужності. На жаль, тестовий режим довелося припинити з причини розгерметизації ядерних паливних касет – зросла кількість радіонуклідів у теплоносій першого контуру реактора. Нині НАЕК «Енергоатом» розглядає можливість реалізації добового регулювання потужності на Запорізькій АЕС.

У багатьох країнах атомні електростанції переведені на режим регулювання потужності протягом доби, хоча енергоблоки проектувалися для базового режиму. Зокрема, у Франції ще з 1979-го року АЕС працюють у регулюючому режимі. До речі, паливо Westinghouse також може працювати в регулюючому режимі. Але спочатку необхідно виконати певний обсяг робіт на турбіні та турбогенераторі енергоблоку – це, до речі, ще й дозволить збільшити встановлену потужність енергоблоку на 4-7 відсотків.

– Нещодавно ДІЯРУ зняла всі перешкоди для постачання модернізованого американського палива ТВС-WR компанією Westinghouse для українських АЕС. Після

тривалої перерви в грудні паливо почнуть завантажувати в третій енергоблок Южно-Української АЕС. Чи планується збільшити обсяги споживання американського палива в Україні.

– Відповідно до нашого законодавства для впровадження нового виду ядерного палива необхідно пройти чотири основні етапи. Перший – це ухвалення концептуально-технічного рішення щодо впровадження. Другий – це так зване рішення перед дослідної експлуатації – там оцінюються безпека використання цього палива, оцінюються матеріали, що обґрунтовують безпеку – це звіт аналізу з безпеки використання цього палива. Третій етап – технічне рішення про склад та експлуатацію активної зони – це класичне рішення, воно обов'язкове як для старого, так і для нового палива. Ну і четвертий етап – це рішення щодо розповсюдження цього палива на інші енергоблоки в разі, якщо дослідна експлуатація пройшла успішно. До цього часу ми пройшли перші дві стадії, і є впевненість, що американське паливо буде використовуватися на наших АЕС.

– Американське паливо буде використовуватися на всіх енергоблоках ВВЕР-1000 на наших АЕС?

– Ні, поки що ми говоримо лише про третій енергоблок Южно-Української АЕС. Ми впевнені, що, враховуючи результати державної експертизи з радіаційної та ядерної безпеки (матеріали, що обґрунтовують безпечну роботу цього палива), американське паливо буде безпечно експлуатуватися. А далі вже будемо дивитися, як його розповсюджувати й на інші станції. Дуже багато політичних інсинуацій навколо цього проекту, тому що сусідня країна втрачає такий потужний ринок палива.

– Починаючи з 2012 року в пресі постійно масується неправдива інформація, що американське паливо неякісне, і, нібито, навіть була його розгерметизація, тобто, вихід радіації за межі реактора. Розкажіть, будь-ласка, правду, адже Ви в той час, працюючи в НАЕК «Енергоатом» директором з ядерної та радіаційної безпеки, очолювали комісію з розслідування цієї проблеми.

– Однозначно, розгерметизації ядерного палива не було. Проблеми з паливом Westinghouse були не під час його експлуатації в активній зоні реактора, а в ході виконання транспортно-технологічних операцій з його вивантаження та завантаження в активну зону. Розумієте? Тоді сталося механічне пошкодження дистанціонуючих решіток: в 2012 році на другому та третьому енергоблоках ЮАЕС знайшли три пошкоджені касети.

В цій проблемі було багато політики. Компанія Westinghouse спільно з «Енергоатомом» вдало модернізували паливні касети, і тепер вони не будуть пошкоджуватися при вивантаженні чи завантаженні в реактор.

– Зважаючи на військову агресію з боку Росії, є ризик того, що українські АЕС можуть залишитися без палива. Тому багатьох цікавить, а чи можна буде всі енергоблоки (крім ВВЕР-440) враз перевести на американське паливо?

– Ні, спочатку необхідно здійснити невелику реконструкцію внутрішнього реакторного контролю на кожному енергоблоці ВВЕР-1000 – ці роботи можна виконати протягом шести місяців. В Україні працює 13 енергоблоків ВВЕР-1000 – потужності Westinghouse можуть досить швидко задовольнити потреби України.

Але перш, ніж завантажувати модернізовані касети американського палива на інші енергоблоки, важливо подивитися, як проходитимуть транспортно-технологічні операції на третьому енергоблоці ЮАЕС – щоб з'ясувати, чи не пошкодяться дистанціонуючі решітки. А щодо експлуатаційних характеристик американського палива, то вже можна говорити про дуже добрі результати. Щоб повністю бути впевненим в якості американських паливних касет, потрібно пройти повний цикл його експлуатації та дослідити на спеціальному багатифункціональному стенді для інспекції ремонту Westinghouse.

– Скільки років знадобиться для повного завершення цих досліджень?

– На це запитання зможе відповісти керівництво НАЕК «Енергоатом».

Розмову вела
Наталка ПРУДКА

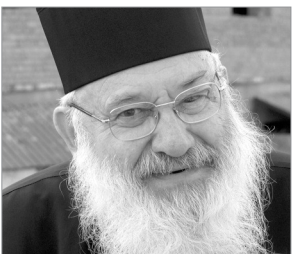

АКЦЕНТИ

«МАЙДАН: УСНА ІСТОРІЯ».

Розмова з Любомиром Гузаром

Кардинал Любомир Гузар у проекті Українського інституту національної пам'яті та Фонду збереження історії Майдану «Майдан: усна історія» розповів, що дня нього означають події зими 2013–2014 рр.

— Чи можна сказати, що члени Ініціативної групи «Першого грудня», до якої Ви входите, якимось чином готували Майдан?

— Правильно буде сказати: ми не готували Майдану, ми працювали над тим, щоби замінити матеріалістичний підхід до діяння влади й, взагалі, життя народу, ставлячи на перше місце духовні цінності.

Першого грудня 2011 року предстоятелі трьох наших традиційних церков зробили таку заяву: минає 20 років, а немає поступу. Чому? Тому що ми все ще живемо матеріальними цінностями, які були питомі для радянського суспільства. То було першого грудня, і від того пізніше пішла назва.

Ми собі поставили за ціль, у який спосіб перелаштувати наше суспільне життя, де поняття правди, добра, справедливості будуть не тільки теоретичними, а й практичними. І також почали працювати над хартією — ми це так назвали. Пізніше ця хартія була прийнята на круглому столі.

Ми обговорювали проблеми ЗМІ, комунікацій, освіти. У такий спосіб ми створювали певну атмосферу, у якій проявилася реакція Майдану, тих людей, різного віку, освіти, які в серці мали відчуття певних цінностей, які пізніше окреслили як революцію людської гідності.

Хартія вільної людини проголошує, що людина не є рабом, невільником якоїсь влади чи групи людей. Це значить, що людина має не тільки права, але й завдання, має відповідальність і взаємну пошану до іншої людини.

У такий спосіб, я думаю, можна говорити про підготовку. Але не щодо самого перебігу, не зібрання людей, народу.

— Де відбувалися засідання Ініціативної групи?

— Найчастіше вони відбувалися в приміщеннях Інституту філософії імені Григорія Сковороди, у Мирослава Поповича, а також у Києво-Могилянській академії. Члени нашої Ініціативної групи старалися, щоби відбувалися такі круглі столи, на яких була би безпосередня зустріч між владою й представниками Майдану. Ми були досить активно задіяні неофіційно.

— Як у Вас були передчуття, коли люди почали збиратися на Майдані Незалежності після відмови уряду Азарова від підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом?

— На засіданні, на якому я був присутній, Азаров дуже довго говорив, але говорив дуже швидко й емоційно, і говорив російською мовою. Я російської мови так дуже добре не знаю, а як хто дуже швидко говорить... то я майже не зрозумів його. Тільки зразу відчув, що він ніби — Майдан уже відбувався, коли він то говорив — старається оправдатися, чому того не можна було зробити.

Але все-таки була якась може неоправдана надія, що поїде Президент і підпише.

Він поїхав і приїхав ні з чим. Тоді народ зібрався: то був такий акт абсолютної незгоди з тим, що Президент і уряд зробили. Годі було передбачити, що з того буде.

Із часом стало зрозумілим, що було бажання якоїсь фундаментальної зміни, не тільки зміни осіб, а цілої структури. Влада ще твердо сиділа. Було домагання до влади — але, з кожним днем довіра до неї зникла, бо було видно з її поведінки й створення Антимайдану, поведінки «Беркуту», а пізніше — остаточної стрілянини, що надіялися на ту владу є цілковито зайвим...

Різні політичні сили хотіли вхопити той рух народу у свою користь. Поодинокі політики виступали, хоча спочатку, я собі пригадую, вони не конче знали, на яку стати позицію...

— З яких джерел Ви черпали інформацію про події Майдану?

— Дуже багато власне на засіданнях Ініціативної групи: члени, які брали участь, оповідали. Крім того, хтось з отців, що ходив на Майдан, сестри ходили — ви знаєте, свої враження люди приносили. Було дуже багато різної інформації в радіо. Дуже багато говорилося тоді — це також було джерелом для мене, оскільки я не читаю.

Але одне, що мене цікавило: Майдан почав говорити.

Мене дуже цікавило, яка структура Майдану, наскільки ті, хто говорять від його імені, справді представляють думку Майдану. Усе було спонтанне, воно почало організуватися потрошки-потрошки цілком природно. Я пригадую, у неділю було сто тисяч і більше народу. І, я думаю, це дуже тривожило владу. Знаєте, бо сто людей можна застрілити — але сто тисяч, то це не так легко.

Мене дуже цікавило, наскільки цей народний рух має один голос або авторитетних представників? Їх не було, я не відчув того. То було спонтанне. Тим більше, що на початку не було такого центрального комітету, який би все те організував. Дуже цікаве явище. Я би сказав, цікаве тим, що — не приготоване, не підготоване, але воно все ж таки набрало певного обличчя.

То не було, як французька революція, де одні різали других. Майдан представляв себе як цілість. Навіть, як там було сто тисяч людей, як вони реагували чи співали — вони реагували спільно.

— Як Ви для себе виділяєте найважливіші події Майдану?

— Для мене дуже стало особливим, що було 30 листопада побиття студентів

«Ми не є якісь суперлюди. Ми робимо те, у що віримо. Нас трошки більше видно, ніж інших. Ми тепер мусимо чисельно поширити нашу групу, бо нас замало, порівняно з тим, що треба робити.»

Любомир ГУЗАР

«Беркутом». Я й до нині, скажімо, пропагую, що цей день має бути днем особливої пам'яті.

Події з Небесною сотнею є більш трагічні й щодо числа, і щодо форми — але події в ніч із 29 на 30 на мене особисто комусь зробили більший вплив, залишилися більше у свідомості. Хоча я не стараюсь забути те, що пізніше сталося, бо то був удар, з якого пізніше пішли втеча президента — воно вже одне за другим йшло. То вже був такий певний момент, який надав інший тон тим усім подіям.

— Як Ви думаєте, чому люди зважалися на такі радикальні дії, не побоюючись смерті?

— Тут було так само, як на фронті. Я ніколи не був на фронті, але собі можу уявити. Знаєте, коли стає віч-на-віч із ворогом, ви вже не думаєте про смерть. Так само, я думаю, тут. Тут стався той вибух, та реакція, яка поширилася на цілу Україну, державу, народ.

Події на вулиці Грушевського, Інститутський — це вже були моменти, які, може, більше розпалювали, так би сказати, людей заохочували. Наприклад, будівництва барикад також створювало протистояння. Це все є дуже важливе, але не є суть Майдану. Оті речі ми запам'ятемо: є капличка, хрести, 30 листопада, пізніше — перейменування

вулиці — ціла та проблематика. То все є на тлі Майдану.

Але Майдан, остаточно, мені здається, це була реакція внутрішня. Люди сказали в певний момент: «Досить!» І тому це було не тільки київське, то було українське — в різних містах.

А люди з різних міст приходили сюди, щоб злучитися з тим. Майдан — це є внутрішній переворот, вияв, що всередині людей, у серці людей назріло, і воно показалося.

Той момент заперечення з боку уряду, президента став тою соломинкою, яка зламала хребет верблюда, основним поштовхом. Ніби всередині десь кипіло, кипіло, кипіло, і може його не було аж так дуже видно. А пізніше — Майдан, як то все вибухнуло.

Знаєте, ніхто, здається, ніхто не сподівався.

Я думаю, що те влада зрозуміла, хотіла якось його стримувати — але вони вже були, як то сказати, зілківдовані.

З народу вийшла не якась лють чи ненависть — тільки якесь бажання, глибоке бажання зміни, глибокий зворот до того, що ми сьогодні називаємо людською гідністю.

— Після початку подій на Грушевського Ви разом з іншими членами Ініціативної групи «Першого грудня» виступили на прес-конференції із закликом, щоб протест був мирним.

— То був наш намір. Ми старалися наладнати діалог. Конфронтації такого типу, де одні стріляють, інші кидають «коктейлі» Молотова, нічого не дадуть. Сьогодні, коли подумую, то були цілком марні спроби зробити, щоби все ж таки влада опам'яталася.

Мені оповідають: коли хтось говорив під час одного із круглих столів, що загинуло стільки людей, то Президент це слухав з усмішкою. Люди на це звернули увагу. Отже, значить, не було з ким говорити.

Але спочатку надія була, що влада зрозуміє, що щось треба змінити ґрунтовно. Однак я думаю, мрії про це було, властиво, зайво.

— Як Майдан вплинув на Українську греко-католицьку церкву?

— Майдан вплинув на церкву так, як на свідомих громадян. Наші владики й священники ходили туди, правили, говорили з людьми, заохочували людей, підтримували їх духовно.

Фактом зближення церков на Майдані ми дуже тішилися і заохочували, щоб наші священники, які ходили на Майдан, підтримували таку спільноту.

Події на Майдані люди по-різному прийняли. Мені здається, що навіть у церковних колах усе ще є певні радянські способи мислення й бачення справ. Але то йде до низу, виростає інша ментальність, яку ми мусимо підтримати.

— На Вашу думку, чому українцям часто доводиться вдаватися до соціальних протестів?

— Із другої половини XVIII століття ми жили в окупованій ситуації. І коли народ цього разу протестував проти Януковича і його уряду, то він не вважав його своїм урядом. Народ його вважав чужим урядом, який не працював на користь народу.

Я думаю, цілком природними є ті реакції: чи то була, наприклад, австрійська, чи пізніше польська окупація, звичайно, більшовицька, і далі гітлерівська. Вони свідомо нищили — і тому народ протестував.

УПА, ОУН, Українська військова організація — чому вони створилися? То були реакції проти окупації. Якими були реакції на початку 1920-х років проти колгоспів і голодомору? Понад чотири тисячі повстань в Україні. Села повставали проти колективізації.

Ми не є бунтівниками від природи. Я би радше сказав, що ми занадто м'які. Але, як нас притиснуть, то люди реагують, і цілком правильно, що реагують.

Мусять реагувати. Завдяки тому ми збереглися.

— Як змінилася Ваша оцінка Майдану?

— Я думаю, що Майдан перейшов крізь різні фази. Майдан перший — то є вибух із нутра серця народу, який тривав до втечі Януковича. Це був, треба сказати, той власний Майдан.

Яким є наше завдання? Ті ідеали, які прозвучали на Майдані, треба здійснювати в усіх видах нашого життя: чи то буде Верховна Рада, уряд, міністерства, суди,

господарства, підприємства. Усюди маємо духовні цінності Майдану реалізувати.

— Як майбутнім поколінням варто пояснювати, що таке Майдан?

— Це є головним завданням сьогоденного дня. Завданням і влади, і суспільства, і, розуміється, освітніх організацій, таких товариств, як Ініціативна група, — є виховувати майбутнє покоління в дусі ідеалів Майдану.

Нашим завданням є ці ідеали передавати, починаючи з коліски. Але не чекати, коли ті, хто в колісці нині, доростуть, треба працювати з молодшим поколінням, не зіпсованим радянською ментальністю.

Бачите, ми сьогодні говоримо: «Ох, яка радість, стільки нових обличчя десь там у Верховній Раді». Те, що є нові обличчя, мене цілком не тишить. Я питаю себе: чи за тими обличчями стоять нові серця?

Нам не треба, щоби замінити одних на других. Нам треба замінити людей, які не були чесні, — на людей, які є чесні, які є справжніми патріотами, які мають серце на властивому місці. Того нам потрібно, але над цим треба працювати.

Треба не тільки показати, як на Майдані жили, як там варили тощо. Показати ідею, щоби молоді люди побачили, що властиво сталося на Майдані, чому їхні товариші, студенти заворушилися. Вони не збунтувалися в значенні негативному — вони прямо сказали: досить, так далі бути не може.

Як молодь те відчула й сказала, — то старші люди, свідомі громадяни, оті сотні тисяч, що приходили на різні віче тощо, — вони відчули, що то є саме те, що вони відчують, тільки якось не мали відваги рушити.

А молодь рушила — і вони пішли за ними.

І нашою надією є, власне, ті люди свідомі. Ми, старші люди, не можемо сидіти збоку й казати: ну, нехай молоді тепер перебирають. Ми мусимо їм допомогти зрозуміти, і заохотити.

— Як Ви сприймаєте, що Вас називають моральним авторитетом?

— У нашої Ініціативної групи ми пропонуємо: перестаньмо говорити про моральні авторитети, немовби ми були якісь бозна що. Ми є нормальні люди з досвідом, які вірять і приймають за основу свого життя християнські засади поведінки.

Ми не є якісь суперлюди. Ми робимо те, у що віримо. Нас трошки більше видно, ніж інших. Ми тепер мусимо чисельно поширити нашу групу, бо нас замало, порівняно з тим, що треба робити.

Моральні авторитети мусять бути в суспільстві, але не треба створювати таке враження, що то є нібито якісь надзвичайні люди. Я думаю, що таких, як ми, є більше, їх треба знаходити.

Суспільство само не шанує достатньо тих людей, які живуть за солідними принципами. Може, тепер прийде якась зміна. Кого шанували? Олігархів, хто мав гроші, то є герої. Я думаю, що може ця фаза вже поволі минає. Дай, Боже, щоби молодь не заразилася тим. Щоби шанували людей, які поводитимуться нормально. Ми зараз працюємо над тим, як нам найкраще допомагати виховувати молодь і перевиховувати старших.

Перевиховувати старших досить трудно — тому нема ради, так у житті буває. Ті, що за часів радянських зробили кар'єру, усе ще плачуть, коли завалили якогось пам'ятника Леніну, — багато з ними не зробили.

Тепер велике завдання, щоби молоді люди виростали такими, як треба. То не проста справа, дуже багато треба ще попрацювати, щоби наші школи, університети займалися таким вихованням.

Тут велике завдання церков. І Богу дякувати, що в церквах, релігійних організаціях дуже багато свідомих людей, які в тому напрямі хочуть працювати, і працюють, і проповідують, і організовують різні благодійні акції, тобто виховують добрих громадян. Такі люди є, їх треба знаходити.

Перед нами — дуже велика праця, ми є на порозі великої зміни. Але бути на порозі — то вже багато.

«Майдан: усна історія» — проект Українського інституту національної пам'яті з метою зібрати відео та аудіосвідчення активістів Євромайдану про події зими 2013-2014 років.

Тетяна ПРИВАЛКО, Тетяна КОВТУНОВИЧ, Галина СТЕПАНЮК

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

ПОРОШЕНКОВІ ТРЕБА ПЕРЕСТАТИ БОЯТИСЯ ПУТІНА Погляд з донецького підпілля

Колишній викладач гірничої справи Петро Іванович все життя прожив у Донецьку. Рік тому, в цей час, він ходив на місцевий Майдан, брав участь в організації акцій за єдину Україну і європейський вибір. Пережив напад тітушок, перебував в епіцентрі бійні 13 березня, коли рашисти вбивали патріотів на головній площі Донецька. Побував у полоні. Однак залишати окуповане бойовиками місто не хоче.

— *Що нового в Донецьку після першого грудня? Помітно, що люди квалюються евакуюватися?*

— Уряд знизив градус жорстокості, продовживши до 31 грудня термін, до якого люди повинні покинути свої будинки. З 28 листопада не можна розраховуватися картками в магазинах. І якщо родичі хочуть допомогти, зробивши переказ, скористатися переказом не зможемо.

Кримінальні угруповання на ринках займаються збиранням данини, як в 90-ті.

Частина людей здалася. З 15 липня не отримують пенсії ті, кому носили поштарі, — важко хворі, лежачі. Їм тоді ще українська влада сказала, що все налагодиться, треба почекати. Чекали.

Багато дезорієнтовані. У нас з квітня не працюють ЗМІ України — звідки людям, які не мають інтернету, знати, що робити? 40 відсотків пенсіонерів не знають. Бачу, в магазині жінка стоїть, монети тримає. Розбила скарбничку, каже: «Відсипте мені 200 грам гречки, на більше не вистачить». Я їй порадив піти у фонд Ахметова «Допоможемо», там дають кіло безкоштовно — вона дуже здивувалася. Тільки за рахунок цього фонду виживають багато хто, кому за 65, але пенсіонери від 55 і до 65 — ходять голодні. А Захарченко і компанія вже зустріли восьмий гумконвой з Росії. Допомога з Москви — тільки для бойовиків. Не бачив жодної людини, яка б її отримала.

Вчителям перед першим жовтня «ДНРівці» дали допомогу — по 3000 грн. З сумкою прийшли і готівкою роздали. ВУЗам, які тут залишилися, видали продуктову допомогу, але вистачило не всім. Йде знищення середньої та вищої освіти, підприємства — занурення в п'їтму. Двадцять ВНЗ вже немає.

Проукраїнські люди в розгубленості — в інавгураційній промові Порошенко їм обіцяв зачистити Донбас від терористів за два тижні, повірили, чекали, що все закінчиться до вересня, потім — до жовтня. А тепер Порошенко запропонував інший план: залишаємо Донбас терористичним організаціям «ДНР-ЛНР», облаштуємо з ними, а не з РФ кордон, а 3 млн. людей евакуємо. Серед зими доводиться емігрувати — хто з дітьми, хто з хворими батьками... Останнє рішення про повну фінансову блокаду навіть не обурює: онімліли від шоку.

— *Чому ви не залишаєте окуповану територію?*

— Тому що нікуди їхати і нема за що. Уряд, замість терористів, бореться з безпорадними і немічними. Думає, що Україна може мирним шляхом перемогти бойовиків «ЛНР-ДНР» в результаті повної деградації Донбасу. Що без Донбасу Україна розквітне. А ми будемо дичавіти — як у кам'яному віці, аж до людодіства, з такими «чорними дошками». Сталіна, як в селах 1932–1933 рр. (занести село, яке не виконало хлібозаготівлю, на чорну дошку — був вираз). Потім, згідно з мирним планом Порошенка, племена донбасівців, яким

вдасться вижити, увіллються в європейську Україну, яка буде жити по-новому...

— *Не вірите, що можна покласти край уряду бойовиків, організувавши фінансову блокаду?*

— Чи не чув, щоб бойовики відняли у бабусі пенсію і купили «Град». Уряд повинен продовжувати нараховувати жителям пенсії та соціальні допомоги на картки, а далі — це вже наша справа, як ми будемо виживати.

— *Хто же виграв від війни в Донбасі? Хто переміг?*

— На перший погляд, програли всі. Але якщо кого можна вважати переможцями, так це Рината Ахметова, місцевих представників ПР, кримінальні угруповання.

Згадаймо, як все починалося. Місцева влада, після того, як втік Янукович, почала зганяти мітинги — на підтримку Януковича і проти Майдану. 28 лютого Микола Левченко — колишній секретар Донецької міської ради, народний депутат України привів на сесію до міськради нікому невідомого, свого друга Павла Губарева. «Послухайте хорошого хлопця». «Хороший хлопець» зачитав ультиматум «незаконній Київській владі» — вимоги референдуму про подальшу долю Донбасу. Першого березня оголосив на пл. Леніна, що не треба платити податки до Києва, а треба брати владу в свої руки, проголосив себе «губернатором» у присутності не більше семи тисяч мітингувальників. Половина з них прибула в Донецьк на автобусах з Ростова. Решту привезли з підприємств місцевих регіоналів з усієї області. Прибульці йшли росієм, керівник відкривав сумку, витягали російські прапори, і люди починали завивати: «Беркут — герой», «Наш президент Янукович».

Підприємства сім'ї Януковича були організаторами. Ця мітингувоча публіка зажадала від секретаря Донецької міської ради Сергія Богачева та голови Донецької міської ради Олександра Лук'яненка прийняти рішення сесії міськради щодо референдуму про долю Донбасу. У той же день, першого березня, мер, який опинився в суботу на губаревському мітингу, слухняно покрив до міськради і скликав позачергову сесію. З 90 депутатів було максимум 30. Майбутній міністр освіти «ДНР» Тетяна Мармазова, а тепер викладач фірми «Роги і копита» (ДонНУ— ДНРа) зачитала рішення, заготовлене заздалегідь. То була копія губаревського ультиматуму. Одним з пунктів — скликати в понеділок, третього березня, позачергову сесію Донецької обласної ради, де прийняти таке ж рішення.

Третього березня скликали позачергову сесію вже облради. Її вів Олександр Кравцов, який тепер — перший заступник голови Донецької обласної державної адміністрації. Тоді ж відбулося перше захоплення облдержадміністрації. Точніше — здача її. Начальник облміліції, генерал Роман Романов, як раніше — Левченко, привів за руку Губарева в приміщення ОДА, яке охоронялося, прямо до трибуни сесійної зали. З ним ще 19 осіб. Губарев прогорланів, що за ним тисячі озброєних людей, хоча тоді у них були тільки бити. А міліція, яка охороняла адміністрацію, просто розступилася, допомогла їм зайняти будівлю. І чиновники з журналістами три години були заручниками в захопленій рашистами-маргіналами ОДА.

Всі керівники Донецької області, хто був біля керма в лютому-березні, своїми незаконними рішеннями про референдуми сприяли тим процесам, які тривають сьогодні на території області. Потім були: друге, третє захоплення облдержадміністрації, а 6 квітня проросійські тітушки зайшли в ОДА,

де перебувають і сьогодні. Так був повністю реалізований план Партії регіонів.

— *А як себе повела місцева «бізнес-еліта»? Всі пам'ятають, що ахметовські заводи «гули» за цілісну, єдину Україну.*

— У ніч з 6 на 7 квітня рашистам здали обласне приміщення СБУ України, де вони вперше розжилися зброєю, і з сепаратистів, озброєних битами, зеленою, заточками, перетворилися на терористичний ОЗГ. Спецназ планував зачистити ОДА, але сьомого квітня вночі приїхали на переговори з бойовиками Микола Левченко та Рінат Ахметов. І заступилися за незаконних загарбників адміністративної будівлі. «Ці люди. Я підтримую їхні вимоги», — сказав Ахметов. Загарбників заспокоїв: «Якщо вас зачистять силою, я буду з вами, нехай і мене зачистять». Хоча серед вимог уже звучало: «Путін, введи війська», а ці люди розлучено зірвали державний прапор з будівлі ОДА і вивісили державний прапор РФ. Сьомого квітня їм завезли зброю з зданого СБУ.

Ахметов купив зачистку, а в Харкові вона сталася 6 квітня. І тому там немає війни. А в Донецьку ні СБУ, ні міліція — ніхто не завадив сепаратистам, коли вони захоплювали все нові об'єкти: телерадіокомпанію, Нацбанк, казначейство, школи, ВНЗ і т.д. ...

До референдуму 11 травня облрада «спустила» роз'яснення на місця. Супровідні інформаційні листи з прикріпленою копією «рішення» облради про те, що 11 травня потрібно проводити референдум. Знову-таки, за підписом Олександра Кравцова, було відправлено в усі міста та райони роз'яснення. І почалася підготовка, референдум здійснений ПР. Ніхто не звертав уваги, що ці рішення судом за позовами прокуратури області були на той час скасовані.

До 5 липня все йшло за планом «донецьких еліт». Поки, за змовою Москви з Києвом (я в цьому впевнений), у регіоналів стався збій.

Навіщо це центральна влада дозволила бойовикам зі Слов'янська зібратися і дружною компанією в тисячу з гаком людей (з сім'ями і пособниками) з усім озброєнням вирушити до Донецька. По дорозі забирали малочисельні угруповання своїх з Краматорська, Артемівська, Костянтинівки та Дружківки.

Терористи спокійнісінько проїхали 150 кілометрів. Колона в декілька кілометрів з танків, БТРів, «Уралів», автобусів, легковиків рухалася 4,5 години і без перешкод в'їхала в Донецьк. Керував цим переміщенням громадянин РФ Стрелков-Гіркин. Він же не раз лаяв донецьких «колег» за їхнє небажання «воювати за Новоросію». Тому що тут керували ахметівці, які хотіли тільки грабувати, а Стрелков хотів воювати.

Доказом того, що до цього моменту все йшло за сценарієм Ахметова, є та історія напередодні входу «стрілківців» у Донецьк. Безлеровські бойовики приїхали з Горлівки захоплювати «укроповського генерала МВС» Пожидаєва, начальника облУМВС — колишнього начальника служби охорони «ДТЕК» Ахметова. Але на виручку Пожидаєву прийшов головний бойовик терористичного батальйону «Схід» Ходаловський (до весни — командир підрозділу «Альфа» в СБУ Донецької області). Здавалося б, між ними повинен бути конфлікт інтересів, адже український міліціонер Пожидаєв повинен захищати Донецьк від бойовиків з «Сходу». Але обидва вони — люди Ахметова. Вся силова верхівка в Донецьку і вся «ДНРівська» верхівка служила не Україні, а Ахметову. І коли появилася Стрелков, вони всі звідти втекли: Ахметов і Лук'яненко — до Києва, генерал міліції Пожидаєв — до Маріуполя і т.д.

А «стрілківці» оселилися в гуртожитках Донецького національного університету, озирнулися і стали зачищати тих, хто, як вони говорили — у Донецьку мародерствував, поки вони воювали за «Новоросію». Стрілківці стали витіснити «ахметовський клуб». Прибрали від ОДА весь цей бруд — шини, сміттєві барикади, вигнали звідти п'яниць. І навіть кількох розстріляли. Почав Стрелков наводити в Донецьку військовий порядок, не зважаючи на осіб. А ось це вже було не за сценарієм ПР.

11 липня прийшов Стрелков до міського голови Олександра Лук'яченка і сказав: «Ти повинен працювати на війну, а не на місто». До цього Лук'яченка та міськраду охороняла банда «Оплот» під керівництвом Захарченка. І той же «Оплот» охороняв резиденцію Ахметова в Ботанічному саду.

Лук'яненкові та Ахметову довелося стати віп-біженцями.

Нагадаю, що навесні Лук'яненко відрядив своїх працівників і весь депутатський корпус працювати на будівництво «ДНР». «Муніципальна газета», очолювана міністром інформації «ДНР», і місцеве телебачення — все було зайнято в цьому процесі. Багато наближених Лук'яненка, в тому числі — Олексій Грановський — увійшли в цей «уряд». Але в той же час у ПР було бачення, що Донбас має залишатися в складі України. Тож комедію з «ДНР» і референдумом вони затівали тільки з метою виторгувати децентралізацію для себе.

— *Виходить, що з Ахметовим Донецьк мав шанс залишитися у складі України, а зі Стрелковим почався процес відторгнення?*

— Я вважаю, що введення колони «стрілківців» у Донецьк був відвертою здачею міста під контроль Росії. Керівництво АТО не раз заявляло, що Слов'янськ в щільному оточенні. Як з оточення, з військовою технікою і танками могла спокійно вийти колона терористів?

Про це й Лук'яненко нещодавно в інтерв'ю сказав: «Не треба було пускати Стрелкова в Донецьк».

До цього тут були тільки кримінальні розборки між бойовиками. Бандити ділили між собою — кому, де і що грабувати. У Ясинуватій грабував батальйон «Схід», очолюваний Ходаловським. І коли люди Безлера з Горлівки забиралися на що територію, то починалися перестрілки. З приходом до Донецька «стрілківців» між бойовиками почалися політичні «тертя».

— *14 серпня Кремль відкликав Стрелкова, Бородя — ще 7-го. Це означає, що Москва відмовилася від своїх планів по захопленню восьми областей України? Адже у Стрелкова були такі плани.*

— Думаю, так. Як тільки вони вирушили до Росії, правити в Донецьку розпочав невідомий раніше Захарченко. Поки тут царював Стрелков, такі люди були загнані під лавку. Стрелков поїхав — пушіліни і пургіни повернулися.

З московського угруповання залишився один Губарев. Він теж не знайшов спільної мови з ахметовськими людьми. Захопився «ідеями Новоросії», і тому його на «вибори» другого листопада не пустили, навіть замах був. Зараз ні його, ні створеної ним політичної сили немає на політичному горизонті.

Є начебто обраний і начебто легітимний Олександр Захарченко, який був присутній в Мінську як просто фізична особа під час підписання угоди між Росією і Україною.

І те, що ми бачимо зараз, — це фактично третій етап. Першим був референдум, затятий Лук'яненком. Другим — влада Стрелкова в Донецьку, на який ПР вже не мала впливу. Третя фаза почалася з моменту, коли Путін забрав своїх людей.

За домовленістю між Москвою та Києвом у Донецьку поставили Захарченка, при якому Ахметов знову царює, а допомогти людям похилого віку роздає його помічниця Римма Філь (до березня — начальник управління інформаційної політики і глава прес-служби облдержадміністрації, депутат і керівник одного з комітетів ради). Їм потрібно було тут, у Донбасі, ахметовське ханство з центром у фірмі «Люкс», у Ботанічному саду.

— *До речі, восени Стрелков заявив, що нинішній глава «ДНР» Захарченко повинен відмовитися від хреста, який Стрелков вручив йому за бойові заслуги, і звинуватив його в «особистому збагаченні».*

– Стрелкова самі його одностуді називають то ідейним, то божевільним. Він не зрозумів, що «Новоросію» в Донецьку затіяли такі, як Ахметов, разом з проплаченими Пургінім, Пушілінім і Захарченком зовсім не заради просування «руського мира» і боротьби за російську мову. Це все словесна полова для лохів.

Тепер Україна забирає звідси всі свої держустанови і віддає всю територію з трьома мільйонами громадян України угрупованню Ахметова. Що і було задумано «донецькою елітою» в лютому.

Історія повторилася, як при Ющенку, після Помаранчевої революції. Місцева «еліта» виторгувала собі вотчину. Тільки вже через кров, з дуже великими жертвами. Цифра 5000 загиблих занижена. Якщо вважати зниклих безвісти, мирних і військових, то буде в рази більше.

– І в чому, на вашу думку, полягає інтерес української сторони у прийнятті такого рішення?

– Порошенко в Мінських домовленостях прийняв план Путіна, написаний ним на борту літака. Путіну цей план дає дестабілізацію в Україні, економічну і політичну. Всі ресурси України спрямовані на ліквідацію вогнища. І це вогнище буде так довго, як захоче Путін. «ДНР» – «ЛНР» будуть використані для підготовки диверсійних груп.

Порошенко захистив свій бізнес в Росії і в Криму, поки країни Європи вводять санкції по відношенню до Путіна. А Ахметов не втратив нічого.

– Хіба правителі «ДНР» вже відмовилися від своєї ідеї націоналізувати все, що міститься на «їхній» території?

– Це Стрелков хотів націоналізувати. Але зараз вони вирішили, що не чіпатимуть олігархів, які лояльні до «ДНР». Ахметов постачає «ДНР» світлом і бензином. І тому його чіпати не можна.

– Як ви оцінюєте лінію центральної влади по відношенню до Донбасу?

– Україна вибрала якийсь унікальний шлях. Наші – тобто, українські – політики (я все ще за єдину Україну) вважають Донбас своєю територією, але не хочуть платити своїм людям пенсії і соцвиплати. «Республіку ДНР» Україна не визнає, але каже: беріть і платіть пенсії «вашим» пенсіонерам, інвалідам, сиротам. І така подвійність у всьому. Брехня і лицемірство. Поїзд «Новоросія» – Донецьк-Севастополь територією України запустили, на українській залізниці. Відшкодовували ПДВ Луганському патронному заводу в 14,4 млн. грн. Купують у «ЛНР» вугілля. А народу пояснюють, що у нас війна, але називають це АТО і нам кажуть, що це ми самі у війні винні – ми кликали Путіна. Підписуємо документ про припинення вогню – йде штурм аеропорту підрозділами бандитів Гіви і Мотороли. Безперервно «Градами» із «Поганої балки» і між будинками у мікрорайоні Широкий бандити стріляють. Для залякування дістається не тільки аеропорту, але і Калінінському, Ворошиловському районам. Але жодного разу не потрапили в приміщення, де перебувають терористи: СБУ, обрлада, захоплені військові частини. Якщо українська сторона підписує перемир'я, а воно щодня порушується, треба ж хоча б обуритися з цього приводу?

Я ніч не спав, коли побачив відео, на якому Петро Олексійович сказав: «У нас

тут буде робота, а там у них не буде, у нас діти сядуть за парти, а там у них діти будуть в підвалах сидіти, наші пенсіонери отримають пенсії, а їхні будуть без пенсій». З обуренням таким говорив, при низливо... У мене мурашки по шкірі пішли. Як мій Президент може бажати таке для громадян України в Донбасі? Тим самим він поставив крапку на мільйонах громадян України.

Люди, які взялися керувати країною, безпорадні, і відповідальність за свою безпорадність звалюють на бабусь, які на «виборах» другого листопада стали в чергу за гнилої морквиною.

– Як ви оцінюєте діяльність нового губернатора – Олександра Кіхтенко? Він ефективніший від попередника?

– Та ні. Сергій Тарута хоча б місцевий, а Кіхтенко – «парашутист». Всі чекали, що раз він генерал, то зробить силовий блок собі підконтрольним. Замість цього Кіхтенко заявив, що силового рішення не існує.

Він каже весь час, що у нас конфлікт. Але не пояснює, що то за конфлікт. У чому його суть? Між ким і ким? І за що конфліктуємо? Про те ж промовляють сонмища політологів, які ніколи не спускалися в Донбас з київських пагорбів. А «конфлікт» роздутий донецьким криміналітетом, якому тут завжди належала влада.

Чому між людьми в Мар'їнському районі немає конфлікту, а вже через 5 км на околиці Донецька – він є?

Біда, що проукраїнських жителів Донбасу Київ жодного разу не підтримував. Зате призначена першим заступником Кіхтенко людина, яка працювала на ПР і Януковича – Олександр Кравцов. Навесні він посадив поруч із собою Пургіна і «активістів ДНР» (а не українських донбасців), створив комісію для проведення незаконного референдуму, очолив її, включивши до її складу проросійських «активістів».

Донбаський «конфлікт» – це штучно створена ситуація, з якої великі політики не знають, як вийти. Не наважуються народо-ві сказати правду – що ми, хлопці, домовилися. Тільки цим пояснюється те, що тривають постійні штурми аеропорту.

Сказав же, до речі, Кіхтенко, як тільки прийшов, на першій же прес-конференції в Слов'янську, що є намір обміняти аеропорт на два міста. Але народ підняв шум, і торгівля територіальною цілісністю України призупинилася...

На останній прес-конференції Кіхтенко заявив, що незабаром люди на окупованих територіях переконаються, що рівень життя в Україні вищий, ніж у «ДНР», і захочуть в Україну. По-моєму, цим він виказує, що центральна влада фактично визнала «ДНР».

– По вашому виходить – не було підстав для початку війни на Донбасі. А як же парад полонених, на якому жінки і діти топтали український прапор? Ви ж не будете заперечувати, що у «ДНР» є підтримка населення?

– Я був на площі під час «параду полонених». Там були так звані біженці з Краматорська і Слов'янська – ті, що з бойовиками в обозі приїхали. Приблизно 150 осіб. Все це було роздано і використано проти нас.

Звичайно, є й підтримка. Директор інституту прикладної математики і механіки НАНУ, академік України (?!), людина шовіністичних поглядів – Олександр

Ковальов, який приїхав з Новосибірська в 1965 році і ніколи своїх поглядів не приховував – виявився єдиним із 5 наукових інститутів НАН України, який побажав розвивати науку в «ДНР». 20 співробітників залишилися у нього, в основному – пенсіонери, обслуговуючий персонал, решта 38 наукових співробітників переїхали до Слов'янська.

Присягають на вірність «ДНР» люди, які вже забруднили себе в повний зріст – як Тетяна Мармазова і Сергій Баришніков, які яму копали Донбасу 23 роки, приймаючи Дугіна і влаштовуючи конференції з Корніловим.

– Який сьогодинішній розклад на політичній кухні «ДНР»?

– Ще залишаються осколки від команди Стрелкова, хоча їх потроху прибирають. Як прибрали Безлера. Залишається якийсь підрозділ Матюшина, який ахметовському Захарченку не підкоряється. «Оплот» (Захарченко) і «Схід» (Ходаковський) охороняють Ахметова від «розкуркулення». А матюшинці заарештовують людей Ахметова за «перевищення повноважень» (за те, що прокралися) – Олексія Грановського, колишнього главу Партії регіонів у місті, і ще одного «регіонала» Олександра Калюсского, міністрів самопроголошеного «ДНР». Але ахметівська гілка так званого «місцевого ополчення» перемагає. Щоб настановити стабільність від Януковича.

– Якими бачите соціально-економічні перспективи Донбасу?

– Закриття шкіл. Зубожіння. Атестат зрілості «ДНР» не дозволить дітям нікуди вступити, крім ВНЗ «ДНР». Роботи немає.

Зобов'язавши людей виїхати, уряд не підготував для них тимчасове житло. І багато хто приймає рішення: краще помру в своєму будинку, ніж упаду на вулиці Дніпропетровська, Львова, Харкова, як в 30-ті роки ...

– За яких обставин Донбас повернеться до України?

– Якщо Порошенко його звільнить. Якщо Україна займе позицію європейської, незалежної країни. Взагалі в Україні немає державної політики. І це стосується не тільки Донбасу.

– Тобто: ви за війну? Якийсь є інший, більш мудріший вихід?

– Ввести українські війська. Або тут будуть українські війська, або росіяни, третього не дано. Бандити повинні знати, що їм загрожує ліквідація, якщо вони не складуть зброю.

Навесні розвиток подій, який маємо сьогодні, здавався малоімовірним, навіть нездійсненним. Люди в Донбасі з надією дивилися на Київ. Але було зроблено кілька помилок. В першу чергу – неправильні призначення. До таких відношу призначення Сергія Тарути на пост глави ОДА, Костянтина Пожидаєва – головним міліціонером, Валерія Іванова главою облСБУ. Кардинально неправильні призначення.

Не відданих Ахметову треба було призначати, а людей, які віддані Україні.

– Але от призначення в Дніпрі олігарха Коломойського врятувало ж ситуацію...

– Це залежить від конкретної позиції людини. Від бачення свого місця під сонцем. Коломойський порахував, що для нього вигідна патріотична позиція, а у Ахметова свої інтереси. Хіба Луценко і Турчинов не знали, наскільки тісно пов'язані Ахметов і Янукович?

В.о. Президента Турчинов робив призначення в Донбасі в березні за погодженням з Ахметовим. Результат закономірний. Але чомусь звинувачують в ньому масовку, приміром, донецьких бабусь, а не Турчинова, Яценюка, Наливайченко, Авакова.

Сподіваюся, що новий уряд ще схаменеться. Донбас буде українською територією до тих пір, поки тут залишаються українські люди. Сподіваюся, що Президент зрозуміє: ми – не друзі, які летять, «коли рубають ліс», а громадяни України.

Нашому Президенту треба перестати боятися Путіна. Поки він боїться, доти не може виконувати роль визволителя і захисника України. А грати роль миротворця на переговорах з агресором Путіним безперспективно.

Розмову вела Тетяна ЗАРОВА
«Оглядач»

НА ПУЛЬСІ

БОЙОВИКИ НАМАГАЮТЬСЯ ВЕРБУВАТИ ПОЛОНЕНИХ ОФІЦЕРІВ

Однією з головних проблем в процесі обміну полоненими є те, що бойовики не віддають офіцерів Збройних сил та добровольців. Запропонований принцип обміну «Всіх на всіх» терористи не виконують. Тим більше, що чимало українських офіцерів, які мають фахову освіту і досвід, терористи якнайшвидше відправляють до Росії, звідки вирватися набагато важче, часто – ризикуючи життям, іноді – просто неможливо. Про приниження і знущання, пережиті в полоні, українські військовослужбовці розповідають неохоче. Втім, ні в кого нема бажання згадувати російське пекло. До того ж, терористи вкрай неохоче «розлучаються» із «ясиром».

Про це заявив учора на брифінгу голова Об'єднаного координаційного центру звільнення заручників при Міністерстві оборони України Юрій Тандит і розповів, чому бойовики не віддають українських офіцерів і добровольців. За його словами, деяких з них намагаються завербувати, а деяких використовують як безкоштовну робочу силу.

«Офіційна версія з того боку, що наші офіцери кажуть: «Поки не вийде останній солдат, ми не підємо». Насправді ми знаємо, що певні групи фахівців допитують наших хлопців. Крім того, що там проходять допити, їх вербують, а частина з них була вивезена на територію Росії... деяких вивозять без пам'яті. Їх намагаються завербувати, їх намагаються використовувати, і вони їх бояться, тому що офіцери української армії – це люди, які можуть вести за собою, захищаючи Україну», – каже він.

Сьогодні в полоні у бойовиків залишаються 684 заручники, 1,6 тисячі вважаються зниклими безвісти, а скільки наших земляків опинилися в російській глибинці з волі несамоовитого агресора, достеменно невідомо.

Так само бояться і бійців добровольчих батальйонів, підтверджує Василь Будік, радник заступника міністра оборони України, який сам провів у полоні 3 місяці.

«Це для них страшний сон, адже саме солдати добровольчих батальйонів зупинили вторгнення, яке було», – нагадує він. За мужність українців ще більше ненавидять окупанти.

На території Росії перебуває близько 40 українських військовослужбовців, ще близько 1600 людей зникли безвісти, 181 військовослужбовця утримують терористи, повідомляють у Центрі звільнення заручників. Там застерігають рідних і близьких: в жодному разі не намагатися викупити полонених самостійно.

Раніше в СБУ повідомили, що бойовики готові віддати 152 заручників, з яких 77 – бійці батальйону «Донбас».

Терористи не перестають дивуватися мужності ті витривалості українських бійців. «З них на коліна не став ні один», – розповідає один із бандитів Мотороли після багатоденних допитів і катувань українських військовополонених. Ніхто з них не просив пощади. Ніхто не зрадив Батьківщину.

Водночас, як розповідають добре поінформовані джерела, відправляючи на Північ із Криму офіцерів, які перейшли на бік ворога, спокусившись обіцянками «привілеями», в супровідних секретних документах російські спецслужби ґрунтовно характеризують кожного перебіжчика і неодмінно додають «склонен к измене». Зрадників зневажають усі – і вороги, і колишні «свої». Справді, краще смерть, ніж тавро зрадника. Нам же треба якнайскоріше повернути із заручників наших воїнів.

Парк кованих скульптур у Донецьку – в мирні часи

Ольга ДМИТРЕНКО

Орест ЛЕВИЦЬКИЙ,
Товариство дітей політ'язнів
і репресованих «Спадкоємці»

УКРАЇНА В ОГНІ

*Присвячується бійцям українських
добровольчих батальйонів.*

*Реформи в Україні:
«Територію – на державу,
Народ – на націю»
Дмитро Ярош, правий сектор.*

Повертайтесь живими –
Вслід лунало нестримно!
Постараємсь вернутись –
Відкликалось в серцях.
Ми йдемо добровільно
Захищати Вітчизну,
І ми гідно зустрінем,
Що прийдеться, в боях.
І під нами земля
Чорним вихром взірветься
І сколишеться громом
У донецьких степах.
Ваші рученьки білі
Аж до неба здіймуться
І затьмариться сонце
В найдорожжих очах.
Повертайтесь живими –
Будуть рідні молитись.
Та кому ж то у бій
За Україну іти?

Та кому ж, як не нам,
За свободу стояти,
А комусь і судилось
В тій борні полягти.
І ми першими честь
України спасали,
Щоб агресор не зміг
Вглиб країни зайти, –
Коли п'яті колони
Наші збройні сили
До страшно́ї розрухи
Потайком довели.
Вся система прогнила.
Встоголос вимагали
У воєнних чинуш –
Важку бронь не дали.
З пістолетом й АКашем
Ми у бій виступали,
Скільки крові пролило,
Скільки кращих лягло.
В недостатках та муках
Україна вставала,
Армія відновлялась
На ходу у боях.
І всю напасть московську,
лугандонську, чеченську
Гнали вже звідусіль
По донецьких степах.
Та російський агресор,
Ненаситний у злобі,
Наші сили сковав,
«Градом» смерті несе.
Іловайськ у крові,
Маріуполь в загрозі, –
Піднімайся народе –
Україна в огні.

Двоголовий орел
Об наш тризуб спіткнеться,
Вантажами двоохотих
Кремлю спину прогнем.
Своє, путінське іго,
Скинь російський народє
І сумісним зусиллям
Так до миру й дійдем.
На воєнних дорогах
Вже героїв багато,
Скільки духу, відваги
Проявили в боях.
Це та сила Майдану –
Новий знову покажем
І в реформах країни
Повний лад наведем.
Командирів бездарних,
Генералів продажних
І совкову еліту
На свій суд поведем.
На їх місце поставим
Фронтових і звияжних,
Тоді й світ нам поможе
Й ворогів проженем.
Волошковим намистом,
Золотистим колоссям
Нас Вкраїна зустріне, –
Синьожовтий розмай.
З перемогою прийдем,
Переможемо, кохані
І своїми руками
Ніжно Вас обіймем.
На державних кордонах
Щит Олега прибіємо
І ні п'яді землі
Нікому не здамо.

Назавжди обезпечим
Вхід в Європу і НАТО,
Шлях до миру й єднання
Україні дамо.

МАЙДАН

*Нас багато – нас не подолати.
Від Майдану 2004 р. до майданів 2013 р.*

Спохмурніла земля, коли вістка прийшла,
Як із вибором нас обдурили:
Знахабнілі чини, що свавіллям жили,
Курс в ЄС на «тайожний» змінили.

Ми з протестом пішли. Хто тоді, як не ми?
Нас в столиці зібралось немало.
І здригнувся Майдан, похитнувся їх клан,
Револуція слово сказала.

Бо брехня на устах «регіонів» лихих,
Бо життя у людей гірше стало.
Об'єдналися ми, як на Січі було,
Нову Січ на майданах заклали.

І на зламі подій, роздоріжжі надій
Перед світом ми честь відновили,
Своїй рідній землі ясну долю дали,
Центр Європи в Європу схилили.

Нам долати мости, разом з кращими йти,
Переможну ходу не спиняти.
У нас правда одна – Україна свята,
І нікому її не здолати.
22.11.2004 р. – 22.11.2013 р.
м. Чернівці

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО

До 45-річчя капели «Дзвін»

Четвертого грудня в Мармуровій залі ЧНУ відбувся святковий концерт з нагоди 45-річчя самодіяльної народної чоловічої капели «Дзвін» ЧНУ імені Юрія Федьковича.

В такий славний день – Свята Введення в Храм Пресвятої Богородиці в залі зібралося багато прихильників хорового співу. Також прийшло багато небайдужих людей до нашої української пісні, справжні поціновувачі та шанувальники колективу «Дзвін».

Історія народження цього колективу сягає ще 1969 року, коли за створення цього хору взявся Василь Юрійович Гаврилюк. Він на той час був працівником обласного управління культури. Маючи за своїми плечима вже солідний досвід роботи, з великим ентузіазмом зібрав навколо себе патріотів – любителів української пісні. Час тоді був непростий, бо заборонялось виконувати пісні Січових Стрільців, повстанські та й деякі козацькі.

Але попри всілякі заборони, хор продовжував існувати, збагачуватись новим репертуаром пісень.

І саме творче життя колективу «Дзвін» дав його перший керівник Василь Юрійович Гаврилюк. Особливо допомагали йому в цьому такі викладачі, як І. Чернюк, І.Зушман, В. Курило, які по-справжньому хотіли піднести дух національної ідеї в своїх студентів. Капела «Дзвін» нараховувала на той час 50 осіб. Працювали в капелі Анатолій Добрянський, Тарас Кияк, Роман Вацеба та інші.

Честь і шана таким людям, як Іван Зушман – великий патріот і знавець української пісні. В хорі досі беруть участь Ярослав Бачинський, Роман Мацьопа.

На сьогодні маємо честь чути чудовий голос соліста – професора Володимира Маслюченка – талановитого самодіяльного композитора. А ректор ЧНУ С. Мельничук всіляко сприяє утвердженню капели «Дзвін», бо вважає, що цей колектив – ядро, стрижень того духу патріотизму, який має бути на вищому щаблі у нас, такий складний час.

В 1997 році капела під керівництвом Василя Гаврилюка виборолa перше місце на І-му Всесоюзному фестивалі самодіяльної народної творчості і була нагороджена дипломом І-го ступеня та золотою медаллю. Колектив записав грамплатівку на Всесоюзній фірмі «Мелодія». Капела «Дзвін» стала воістину професійною.

З 1982 року колективом керував Андрій Плішка, заслужений вчитель України. З 1985 року капелюго керував Тарас Стінковий, знана, заслужена людина, як диригент. Під його керівництвом колектив активно долучається до всіх процесів життя незалежної України.

Та, на превеликий жаль, обривається життя двох відомих керівників – Андрія Плішки та Тараса Стінкового.

Сум і смуток залишили вони в колективі та всій громаді міста. Але життя продовжується, і з вересня 2014 року до роботи керівника капели «Дзвін» стає Любомир Романович Равлюк, знаний на Буковині, як великий патріот. Він є майстер мистецтв, лауреат всеукраїнського фестивалю та низки конкурсів, член національної Ліги композиторів України та інших ще багатьох звань. Але найважливішу оцінку його праці дав Майдан, на якому він був від першого і до останнього дня, брав участь у всіх патріотичних заходах на Буковині. А чого варта пісня «Стрілецький романс», яку написав Л.Равлюк на слова М.Бакая!

Він уже встиг взяти участь у благодійному концерті «Ми створені для миру» для військовослужбовців АТО, а також в інших заходах. Четвертого грудня, під час виступу колективу капели, ми відчули титанічну працю кожного із її членів, зокрема й керівника, у всіх номерах, які виконував хор. Звучали пісні «Чом красна Буковина» – слова і музика Воробкевича, «Вставай, народо» – музика Г.Кистатого, слова І.Багряного, «Стрілецьким шляхом» – бойові пісні січових стрільців в обробці М. Гайворонського.

Керівника капели «Дзвін» Любомира Равлюка було нагороджено грамотами обласного управління культури, Чернівецької обласної державної адміністрації, Чернівецького обласного відділення національної всеукраїнської музичної спілки, грамотою митрополита Данила (УПЦ КП,) і багатьох інших.

Віriamo і знаємо, що чоловіча хорова капела «Дзвін» буде радувати всіх нас такими ж патріотичними піснями про нашу неньку – Україну. Хочемо, щоб цей чоловічий хор і надалі славив січових стрільців і наших героїв , які здобуттю незалежності та захисту рідної Вітчизни віддавали все – навіть власні життя..

Ми зичимо щонайкращих успіхів у їхньому виконанні музичних творів, високих злетів на ниві виховання молоді. Щастя, добра, міцного здоров'я зичимо всім учасникам капели «Дзвін». Честь і шана цим людям!

Слава Україні! Героям слава!

М. Кисельова,
м. Чернівці

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

Неправильно

Властьімущий...
На зворотній дорозі міністр
зупинився...
Жемчуг...
Задум про започаткування
духовної опіки...
Під ігом років...
Важкіша форма...
Наставляти на гарний шлях...

Завдання найбільшої ваги...

Плодотворна діяльність...
Рокова помилка...
Їсти вечерю...
Користувався підтримкою
блоку партії...
Оволодівати знання...

Не оправдав надії...
Зір падає...
Пропади ти пропадом!..
Раннім ранком...
Швидше всього...
Для першого разу цього досить...

Буквально на днях...

Правильно

Можновладець...
Повертаючись,
міністр зупинився...
Перли...
Задум започаткувати
духовну опіку...
Під тягарем років...
Важка форма...
Наставляти на добрий
шлях...

Першочергове
завдання...
Плідна діяльність...
Фатальна помилка...
Вечеряти...
Мав підтримку
блоку партії...
Оволодівати знаннями
(опановувати знання)...

Не виправдав надій...
Зір погіршується...
Згинь!.. Пропади!..
Раннього ранку...
Найімовірніше...
На перший раз цього
досить...
Буквально
цими днями...

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **«Особливості правопису, відмінювання та походження імен», «Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання», «Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів», «Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв»** можна замовити за тел.: (044)353-19-77, моб.: (095)718-98-00, (068)789-59-12, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.

Редакційна колегія Іван Белебеха,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність рек-
лами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точ-
ку зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети.